

ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Παπαμιχαλοπούλου Ελευθερία , Ειδική Παιδαγωγός, συγγραφέας παραμυθιών

«Το έργο «Καθολικός Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Προσβάσιμου Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5001313 υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2014-2020» και συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)».

ΣΤΟΧΟΙ ΟΔΗΓΟΥ

Αποδοχή της διαφορετικότητας των μαθητών με αναπηρία (τόσο από τους μαθητές χωρίς αναπηρία, όσο και από τους ίδιους να αποδεχτούν την αναπηρία τους, να νιώσουν και να ζήσουν καλύτερα - well being.

Διαμόρφωση στάσεων σεβασμού των συγκεκριμένων ατόμων, στην αναγνώριση και άρση των προκαταλήψεων

Ανάπτυξη ενταξιακής κουλτούρας και ευαισθητοποίησης των εκπαιδευτικών, των μαθητών και των γονέων καθώς και όλων των εμπλεκόμενων στο σχολικό πλαίσιο και στην ευρύτερη τοπική κοινωνία

Οδηγός εκπαιδευτικού
για την ευαισθητοποίηση
σε θέματα αποδοχής
της αναπηρίας
και της διαφορετικότητας
και την ανάπτυξη
ενταξιακής κουλτούρας
στο σχολείο

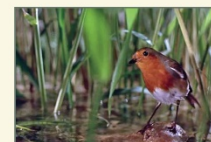
Μαρία Γελαστοπούλου

Σύμβουλος Β' Ειδικής
και Ενταξιακής Εκπαίδευσης, ΙΕΠ

Βάλια Καλογρίδη

Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής, Εμφυλωτρία
Θεατρικού παιχνιδιού, Ψυχοδραματίστρια

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Ειδική Παιδαγωγός,
Συγγραφέας παιδικών παραμυθιών

Στέλιος Βγαγκές

Δάσκαλος, Εμφυλωττής
Θεατρικού παιχνιδιού

Νικόλας Τσαφταρίδης

Ε.Ε.Π. Μουσικής Αγωγής,
ΤΕΑΠΗ - ΕΚΠΑ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Αθήνα 2020

ΙΕΠ

Βασικοί άξονες περιεχομένου

1^ο Μέρος

Θεωρητικό πλαίσιο

- Προσέγγιση της αναπηρίας και τις αρχές της Ενταξιακής Εκπαίδευση
- Αξιοποίηση των βιωματικών δράσεων, της λογοτεχνίας, του θεατρικού παιχνιδιού και της μουσικής στην εκπαιδευτική πρακτική

Βασικοί άξονες περιεχομένου

2^ο Μέρος: Δραστηριότητες ευαισθητοποίησης

Μαθητές/τριες

Εκπαιδευτικούς

Γονείς

Τοπική Κοινωνία

ΔΟΜΗ ΔΡΑΣΤΗ ΡΙΟΤΗΤ ΩΝ

Τίτλος Δραστηριότητας

Στόχοι

Προτεινόμενες Τάξεις

Ενδεικτική Διάρκεια

Αναλυτικό πρόγραμμα

Υλικά

**Προαπαιτούμενες γνώσεις
(ικανότητες/δεξιότητες)**

Ενδεικτικές προεκτάσεις

Περιγραφή

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Προσέγγιση της αναπηρίας και τις αρχές της Ενταξιακής Εκπαίδευσης

Ενταξιακή εκπαίδευση

Θεωρητική πλαισίωση και εννοιολογικές αποσαφηνίσεις

- **Δεν υπάρχει ένας κοινός ορισμός** για τον προσδιορισμό της ένταξης
- Οι διάφοροι θεωρητικοί προσδιορισμοί της ενταξιακής εκπαίδευσης έρχονται συχνά σε αντίθεση ο ένας με τον άλλον
- Το ζήτημα της ένταξης είναι πολύπλοκο-σύνθετο και συχνά διαμφισβητούμενο (contentious)
- Συνδέεται με ένα σύνολο παραγόντων που διαμορφώνουν ένα συγκεκριμένο κοινωνικό πλαίσιο (ιστορικών, ιδεολογικών, πολιτισμικών, κοινωνικών, πολιτικών, οικονομικών κ.ά.)

Γενικές αρχές της ενταξιακής εκπαίδευσης

Η παρουσίαση βασικών αρχών, διαδικασιών και πρακτικών που τη διέπουν και αφορούν σε όλα τα επίπεδα

- α) **μικροεπίπεδο:** η οικογένεια (σύνθεση οικογένειας, στάση/ αποδοχή της αναπηρίας, συνεργασία οικογένειας σχολείου) και το σχολείο (τύπος και δομή σχολείου, βαθμίδα εκπαίδευσης, εκπαιδευτικοί, επαγγελματίες εκπαίδευσης)
- β) **μεσαίο επίπεδο:** το εκπαιδευτικό σύστημα (δομή, αναλυτικό πρόγραμμα, αξιολόγηση, εκπαιδευτικές πρακτικές, εκπαίδευση εκπαιδευτικών), εκπαιδευτική πολιτική (νομοθεσία, οικονομικές παροχές, επαγγελματικός προσανατολισμός)
- γ) **μακροεπίπεδο:** πολιτικό σύστημα (μορφή πολιτικού συστήματος, αγορά εργασίας) και η κοινωνική δομή (αξίες, αρχές, στάσεις, απόψεις)

Γενικές αρχές της ενταξιακής εκπαίδευσης

- Βασίζεται σε μια *θετική αντίληψη της διαφορετικότητας*
- *Αφορά σε όλους/ες τους/τις μαθητές/ήτριες που διαφέρουν μεταξύ τους*
- Έχουν *πλήρη συμμετοχή* και να απολαμβάνουν την πρόσβαση και την επιτυχία τους στο *κοινό πρόγραμμα μαθημάτων*.
- *Αντιμετωπίζονται με σεβασμό*
- Η διαμόρφωση *ενταξιακής σκέψης* και πρακτικών αφορά:
  - την *εκπαιδευτική πολιτική,*
  - το *αναλυτικό πρόγραμμα,*
  - τους/τις *εκπαιδευτικούς* και τις *διδασκτικές τους προσεγγίσεις,*
  - την *κουλτούρα και τις πρακτικές του* κάθε σχολείου και του ευρύτερου κοινωνικού πλαισίου.

Γενικές αρχές της ενταξιακής εκπαίδευσης

Η ένταξη απαιτεί νέο σκεπτικό και νέες πρακτικές που επιχειρούνται σε τρία επίπεδα (Slee and Corbett, 2000):

1. Το **πρώτο επίπεδο** αναφέρεται στην πολιτική και στις αντιλήψεις της αποτελεσματικότητας του **σχολείου**.
2. Το **δεύτερο αφορά** στις **δομικές και λειτουργικές αλλαγές του σχολικού περιβάλλοντος** και του **αναλυτικού προγράμματος**.
3. Το **τρίτο και ουσιαστικότερο** επίπεδο αφορά **στη βαθύτερη κουλτούρα, στο συγκαλυμμένο-αποσιωπημένο θεμελιώδες σύστημα αξιών, κατεστημένων, τύπων, αρχών που αποδέχεται μια κοινωνία και διαμορφώνουν τη δομή της καθημερινής ζωής**

Ενταξιακές εκπαιδευτικές πρακτικές

Πρακτικές υψίστης σημασίας για την προώθηση της ένταξης αποτελούν

- Το **Εθνικό Πρόγραμμα Σπουδών** θα πρέπει να είναι ευέλικτο και διαμορφωμένο με τρόπο που να λαμβάνει υπόψη την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών όλων των μαθητών/τριών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών με αναπηρία σε όλες τις φάσεις σχεδιασμού του (αρχές, φιλοσοφία, στόχους/σκοπούς της διδασκαλίας, περιεχόμενο, αξιολογικές διαδικασίες)
- Οι **εκπαιδευτικοί** θα πρέπει αντίστοιχα να το μετουσιώνουν στην τάξη υιοθετώντας ρόλους, αξιολογικές διαδικασίες και συνεργατικές πρακτικές που συνάδουν με τη φιλοσοφία της ένταξης

Το Πρόγραμμα Σπουδών στο πλαίσιο της ενταξιακής εκπαίδευσης

Για τη διαχείριση του Π.Σ., ώστε αυτό να είναι ενταξιακό και να προωθεί την βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί:

- α) η καλή γνώση του γνωστικού αντικειμένου που θα διδαχθεί
- β) η γνώση και η αξιοποίηση των θεωριών και πρακτικών αναφορικά με τους διαφορετικούς τρόπους μάθησης των μαθητών και μαθητριών
- γ) αξιοποίηση ποικίλων διδακτικών προσεγγίσεων
- δ) άμεση σύνδεση της διαφοροποίησης του Π.Σ. με την εκπαιδευτική πρακτική ως αναπόσπαστο μέρος αυτής

Ρόλοι και αρμοδιότητες στο πλαίσιο του ενταξιακού σχολείου

Όταν συνυπάρχουν δύο εκπαιδευτικοί (γενικής και ειδικής εκπαίδευσης)

- Ο/η ειδικός/ενταξιακός παιδαγωγός **θα πρέπει να συμμετέχει ισότιμα** στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- Ο ρόλος του και οι αρμοδιότητές του **δεν περιορίζονται στην αποκλειστική εκπαίδευση/φροντίδα των ανάπηρων μαθητών/τριών**
- Κατά την μαθησιακή διαδικασία **οι ρόλοι εναλλάσσονται** μεταξύ των δύο εκπαιδευτικών (γενικής και ειδικής εκπαίδευσης)
- Οι δύο εκπαιδευτικοί που διδάσκουν σε ένα τμήμα ένταξης συναποφασίζουν και οργανώνουν από κοινού: **τη διδασκαλία, τους τρόπους διαφοροποίησης του αναλυτικού προγράμματος, την οργάνωση της τάξης, τις μεθοδολογίες και διδακτικές πρακτικές και την οργάνωση της ύλης.**

Ρόλοι και αρμοδιότητες στο πλαίσιο του ενταξιακού σχολείου

Όταν συνυπάρχουν δύο εκπαιδευτικοί (γενικής και ειδικής εκπαίδευσης)

- Ο/η ειδικός παιδαγωγός **δεν υιοθετεί το ρόλο του επαΐοντα που κατέχει την ειδική γνώση** και αποφασίζει για τους/τις μαθητές/ήτριες με αναπηρία
- Ο/η εκπαιδευτικός γενικής εκπαίδευσης **δεν κατέχει ρόλο εξουσίας και αποκλειστικής ευθύνης της τάξης.**
- Οι δύο εκπαιδευτικοί του τμήματος ένταξης **αξιολογούν από κοινού** το εκπαιδευτικό τους έργο και την πρόοδο των μαθητών/τριών τους
- Οι ρόλοι τους δε θα πρέπει να παραπέμπουν σε ένα μοντέλο «ηγέτη-βοηθού».
- Ο/Η ειδικός/ή παιδαγωγός λειτουργεί υποστηρικτικά/συμβουλευτικά

Οι συνεργατικές πρακτικές στα Τμήματα Ένταξης

Η ανάγκη ανάπτυξης συνεργατικών πρακτικών διεπιστημονικού χαρακτήρα και σε πολλαπλά επίπεδα μεταξύ:

- εκπαιδευτικών γενικής και ειδικής εκπαίδευσης
- όλων των εκπαιδευτικών του σχολείου
- σχολείου και γονέων
- άλλων εμπλεκόμενων φορέων/υποστηρικτικών δομών
- με άλλους επαγγελματίες άλλων ειδικοτήτων
- εκπαιδευτικών-Σχολικών Συμβούλων
- εκπαιδευτικών-τοπικής κοινωνίας

Μοντέλα συνδιδασκαλίας στο πλαίσιο της συνεργατικής διδασκαλίας

- α) **Υποστηρικτική διδασκαλία:** ένας δάσκαλος διδάσκει, ενώ ο άλλος υποστηρίζει τους μαθητές μεμονωμένα ή σε μικρές ομάδες
- β) **Διδασκαλία σε σταθμούς εργασίας:** οι εκπαιδευτικοί παρέχουν υποστήριξη δύο ή περισσότερους μαθησιακούς σταθμούς και ο/η κάθε εκπαιδευτικός είναι υπεύθυνος/η για έναν ή περισσότερους σταθμούς)
- γ) **Παράλληλη διδασκαλία:** οι μαθητές εργάζονται σε διαφορετικές ομάδες και κάθε εκπαιδευτικός υλοποιεί είτε την ίδια είτε διαφορετική δραστηριότητα
- δ) **Εναλλασσόμενη ή συμπληρωματική διδασκαλία:** ένας/μία εκπαιδευτικός ενισχύει τις οδηγίες που παρέχονται από τον/την άλλο/η, ενώ η τάξη χωρίζεται σε μία μικρή και μία μεγάλη ομάδα
- ε) **Ομαδική διδασκαλία:** οι δύο εκπαιδευτικοί σχεδιάζουν, διδάσκουν, αξιολογούν από κοινού σε ομάδες
- στ) **Ευέλικτη Ομαδοποίηση:** οι εκπαιδευτικοί δημιουργούν υπο-ομάδες στην τάξη ανάλογα με τις δεξιότητες, τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των μαθητών/τριών για επαναληπτική διδασκαλία

Αξιολογικές διαδικασίες κατά την εφαρμογή ενταξιακών εκπαιδευτικών πρακτικών

Τρόποι και μέσα αξιολόγησης

- α) συστηματική παρατήρηση των παιδιών εντός και εκτός τάξης σε διαφορετικές περιστάσεις και χρονικές στιγμές
- β) ατομικό φάκελο του παιδιού
- γ) διάλογο ή συνεντεύξεις των εκπαιδευτικών με τους/τις μαθητές/ήτριες
- δ) εργασίες των παιδιών
- ε) παιχνίδια ρόλων, κουκλοθέατρο, δραματοποίηση
- ζ) ηχογράφηση/βιντεοσκόπηση

Αξιολογικές διαδικασίες κατά την εφαρμογή ενταξιακών εκπαιδευτικών πρακτικών

η) γραπτές αξιολογικές διαδικασίες

θ) πρωτόκολλα και ρουμπρίκες αξιολόγησης της προόδου των μαθητών/τριών

ι) φύλλα εργασίας

κ) πληροφορίες σχετικές με το ευρύτερο οικογενειακό- κοινωνικό περιβάλλον ή και από άλλα εκπαιδευτικά ή θεραπευτικά πλαίσια

λ) αυτοαξιολόγηση και ετεροαξιολόγηση

μ) αξιοποίηση εναλλακτικών μέσων, τρόπων συστημάτων επικοινωνίας ή έκφρασης, ανάλογα με την ιδιαιτερότητα του παιδιού (χρήση τεχνικής ΜΑΚΑΤΟΝ ή γραφής Braille, κ.ά.)

Διαφοροποίηση της διδασκαλίας

Η διαφοροποίηση της διδασκαλίας δεν αφορά:

- στην αντικατάσταση των εργασιών με άλλες χαμηλότερου βαθμού δυσκολίας,
- στις συνεχείς επαναλήψεις ή στη διδασκαλία δεξιοτήτων σε συνθήκες διδασκαλίας 1:1,
- στην παράλληλη στήριξη του μαθητή με διαφορετική δραστηριότητα και στόχο από αυτή που πραγματοποιείται στην τάξη,
- στην κατηγοριοποίηση και ομαδοποίηση των μαθητών με βάση την ακαδημαϊκή τους απόδοση,
- στο διαχωρισμό των μαθητών/τριών σε επίπεδα ετοιμότητας (streaming),
- στη δημιουργία μόνιμων ομοιογενών ομάδων

Διαφοροποίηση της διδασκαλίας

- 1) **Διαφοροποίηση στο περιεχόμενο διδασκαλίας** που αφορά σε ό,τι διδάσκεται στην τάξη: γνωστικά αντικείμενα, δραστηριότητες, έννοιες, αξίες, δεξιότητες, κείμενα, κ.ά. και θα πρέπει να εισάγονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι προσβάσιμα και κατανοητά από όλους/ες τους/τις μαθητές/ήτριες
- 2) **Διαφοροποίηση στη διαδικασία** που αναφέρεται στην κάθε είδους προσαρμογή για την οργάνωση της διδασκαλίας και του χώρου, στην επιλογή των κατάλληλων διδακτικών μεθόδων, μέσων και υλικών και σε κάθε είδους υποστήριξη, ώστε να ισχυροποιείται η απόδοση όλων των μαθητών/τριών και να τους παρέχεται η δυνατότητα της ενεργούς συμμετοχής στην εκπαιδευτική διαδικασία
- 3) **Διαφοροποίηση στο μαθησιακό αποτέλεσμα ή στο τελικό προϊόν** στον τρόπο δηλαδή με τον οποίο οι μαθητές δείχνουν τι έμαθαν, πώς μπορούν να διευρύνουν περαιτέρω αυτή τους τη γνώση και στην αξιολόγηση της προόδου του/της κάθε μαθητή/ήτριας και της επιτυχίας του διδακτικού έργου.

Διαδικασία σχεδιασμού και εφαρμογής του Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης

Το Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα διαμορφώνεται στη βάση:

α) **των κοινών αναγκών**, δηλαδή των αναγκών που είναι κοινές για όλους τους μαθητές,

β) **των ατομικών αναγκών**, δηλαδή των αναγκών του κάθε μαθητή προσδιορισμένου ως μοναδική και ξεχωριστή προσωπικότητα και

γ) **των ειδικών αναγκών**, δηλαδή αυτών που σχετίζονται με την αναπηρία του μαθητή

Μοντέλα προσέγγισης της αναπηρίας

Ιατρικό - κλινικό μοντέλο (medical model)

Εστιάζει στο είδος και το βαθμό της αναπηρίας. Η προσέγγισή του είναι θεραπευτική. Η αναπηρία αντιμετωπίζεται ως πρόβλημα ατομικό που χρήζει θεραπείας. Ειδικότερα:

- α) εστιάζει στην ιατρική διάγνωση,
- β) ταξινομεί, διαχωρίζει και κάνει πρόγνωση με βάση το είδος της αναπηρίας,
- γ) ενισχύει το έλλειμμα και θέτει περιορισμούς στην ανάπτυξη,
- δ) εστιάζει στην διερεύνηση και κατανόηση της ιατρικής διάγνωσης και όχι στην ολιστική προσέγγιση του ατόμου

Μοντέλα προσέγγισης της αναπηρίας

Ατομικό μοντέλο (individual model)

Το μοντέλο αυτό είναι απόρροια του ιατρικού και εντάσσεται σε αυτό, καθώς πολλοί ανάπηροι τοποθετούνταν σε ιδρύματα δήθεν για το καλό τους και για να μην αποτελούν «φορτίο» για τους άλλους. Η αναπηρία προσεγγίζεται ως προσωπική τραγωδία. Υπερτονίζεται η προσωπική ευθύνη του σωματικού ή νοητικού προβλήματος. Ειδικότερα:

- α) η αναπηρία βιώνεται με την ανάπτυξη ενοχικών συναισθημάτων (θεία δίκη),
- β) το άτομο αποτελεί πρόβλημα για την κοινωνία και τα υπόλοιπα μέλη της,
- γ) η κοινωνική του συμμετοχή και οι λειτουργίες του είναι περιορισμένες,
- δ) μειώνεται η συλλογική ευθύνη,
- ε) μετατοπίζει την ευθύνη στους γονείς και το ανάπηρο άτομο,
- ζ) ιατρικές γνώσεις και πρακτικές ορίζουν τη συγκεκριμένη θεραπεία,
- η) το ανάπηρο άτομο εξαρτάται από το «ασθενικό- ανίκανο σώμα ή μυαλό του»

Μοντέλα προσέγγισης της αναπηρίας

Κοινωνικό μοντέλο (social model)

Βασική θέση του κοινωνικού μοντέλου είναι η αναζήτηση των προβλημάτων του ανάπηρου ατόμου στην κοινωνία και στους περιορισμούς που δημιουργεί και όχι στις ιδιαιτερότητες του ατόμου. Η αναπηρία θεωρείται κοινωνική κατασκευή. Το πρόβλημα μετατοπίζεται από το άτομο στην κοινωνία. Ειδικότερα:

- α) το άτομο παύει να αποτελεί πρόβλημα. Η ευθύνη αφορά στη σύγχρονη κοινωνία και ιδεολογία,
- β) δίνεται έμφαση στις εργασιακές σχέσεις και στον οικονομικό αποκλεισμό του ανάπηρου,
- γ) τονίζεται η σημασία των κοινωνικών περιορισμών και της κακής οργάνωσης και λειτουργίας μιας κοινωνίας (κτίρια, θεσμοί, αντιλήψεις για την αναπηρία, κ.ά.),
- δ) το κοινωνικό μοντέλο προωθεί ένα πιο ενταξιακό, δίκαιο κοινωνικό σύστημα,
- ε) τονίζει τη σημασία της γλώσσας που χρησιμοποιείται και των Μ.Μ.Ε για τη συντήρηση των διακρίσεων

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

*Αξιοποίηση των βιωματικών δράσεων, της λογοτεχνίας, του
θεατρικού παιχνιδιού και της μουσικής στην εκπαιδευτική πρακτική*

Βιωματική μάθηση (Kolb, A, D.)

Βασικές αρχές και στόχοι της βιωματικής μάθησης:

- Ενδυνάμωση της **ομαδικότητας** και της **συνεργασίας** ανάμεσα στα μέλη μιας ομάδας
- Ευαισθητοποίηση των ατόμων σε καίρια ζητήματα **ψυχοσυναισθηματικής ανάπτυξης**
- Καλλιέργεια **κοινωνικών δεξιοτήτων**
- **Ενεργό συμμετοχή** και **προσωπικές εμπειρίες** των μελών μιας ομάδας
- **Ευαισθητοποίησή σε θέματα** που άπτονται της **αναπηρίας** και γενικότερα της **διαφορετικότητας**
- **Αποδοχή και ισότιμη μεταχείριση** των μελών της ετερογενούς σχολικής ομάδας
- Καλλιέργεια και ανάπτυξη κοινωνικών **δημοκρατικών συμπεριφορών**
- **Άρση στερεοτύπων και προκαταλήψεων**

Βιωματική μάθηση (Kolb, A, D.)

Με λίγα λόγια, ακολουθούμε τη λογική του παιδαγωγικού αξιώματος **«μαθαίνουμε πράττοντας»**, μέσα από μια διαδικασία, η οποία περνά από τα παραπάνω τέσσερα στάδια, όπως τα περιγράφει ο D. Kolb, ο οποίος συνθέτοντας τους τρόπους θεώρησης της μάθησης των Dewey, Lewin και Piaget, κατέληξε στο κλασικό πλέον μοντέλο της βιωματικής εκπαίδευσης.

Μοντέλο της βιωματικής εκπαίδευσης (Kelly, 1997)

1. **Συγκεκριμένη εμπειρία** (απλή παρόρμηση / αυθόρμητη διάθεση)
2. **Στοχαστική παρατήρηση** (προβληματισμός και ανάκληση πληροφοριών)
3. **Σχηματισμός αφηρημένων εννοιών** (γενίκευση που συμπυκνώνει τη σημασία / νόημα όλων των προηγούμενων)
4. **Ενεργός πειραματισμός** (εμπρόθετη δράση με σχέδιο και μέθοδο, βασισμένα στην πρόβλεψη πιθανών συνεπειών της δράσης αυτής, η οποία μπορεί να παραγάγει μια αιτιατή εμπειρία για μια καινούργια παρόρμηση, προκαλώντας έτσι ένα νέο κύκλο παρατήρησης – γνώσης – κρίσης κ.ο.κ.)

Η παιδαγωγική αξία της αξιοποίησης των παραμυθιών με θέμα την αναπηρία και τη διαφορετικότητα

- Επαφή με *ήρωες και χαρακτήρες με αναπηρία και διαφορετικότητα*
- *Διάλυση των μύθων* σχετικά με την αναπηρία
- *Αλλαγή στάσεων και αντιλήψεων* και απόρριψη των προκαταλήψεων απέναντι στην αναπηρία
- Μαθαίνουν για τις *ομοιότητες μεταξύ των δικών τους συναισθημάτων* και των συναισθημάτων των ηρώων με αναπηρία
- Έρχονται σε επαφή και αναγνωρίζουν *τις δυσκολίες* που μπορεί να αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία στην καθημερινή τους ζωή
- Το ίδιο το παιδί με αναπηρία μέσα από την ανάγνωση των εν λόγω βιβλίων *αναγνωρίζει τις ομοιότητες* μεταξύ του εαυτού του και των χαρακτήρων με αναπηρία
- *Αισθάνεται λιγότερο μόνο* του, καλλιεργείται η *προσωπική του ανάπτυξη* και βελτιώνεται η *αυτοεκτίμηση* και η *αυτοπεποίθησή* του

Κριτήρια επιλογής λογοτεχνικών βιβλίων που σχετίζονται με την αναπηρία και τη διαφορετικότητα

- Η περιγραφή του ανάπηρου σε **ρεαλιστική διάσταση** και όχι με υπεράνθρωπες ή κατώτερες δυνάμεις
- Η προώθηση της **ενσυναίσθησης** και όχι του οίκτου
- Η **αποδοχή** και όχι η γελοιοποίηση του ατόμου με αναπηρία
- Η προώθηση της **θετικής εικόνας** των αναπήρων
- Η δυνατότητα να αποκτήσουν τα παιδιά **ακριβή κατανόηση** της αναπηρίας
- Καλλιέργεια της στάσης για το άτομο με αναπηρία ότι είναι «**ένας από εμάς**» και όχι «ένας από αυτούς»
- Γλώσσα **εστιασμένη στο πρόσωπο** και όχι στην αναπηρία

Ερωτήματα που σχετίζονται με την επιλογή ενός κατάλληλου βιβλίου

- Πώς απεικονίζεται ο χαρακτήρας με αναπηρία;
- Πώς είναι η σχέση του με τα άλλα άτομα χωρίς αναπηρία;
- Τι μηνύματα θέλει να δώσει το συγκεκριμένο βιβλίο και τι θέλει να επιτύχει;
- Βοηθά στην ανάπτυξη θετικών στάσεων και αξιών με σεβασμό προς την προσωπικότητα των αναπήρων;
- Προωθείται η ευαισθητοποίηση, κατανόηση και αποδοχή της διαφορετικότητας;
- Είναι σαφές το μήνυμα που θέλει να μεταφέρει ο συγγραφέας;
- Τι συναίσθημα αφήνει μετά το τέλος της ανάγνωσης;
- Η εικονογράφηση δημιουργεί συνειρμούς που προωθούν την αναπαραγωγή στερεοτύπων, το ύφος της εικονογράφησης απεικονίζει σωστά το χαρακτήρα, υπάρχει θετική απεικόνιση;

Διδακτικές τεχνικές και μέθοδοι αξιοποίησης της λογοτεχνίας αναφορικά με την αναπηρία και τη διαφορετικότητα στην εκπαιδευτική διαδικασία

➤ Η αξιοποίηση της βιβλιογραφία

Με τον όρο «βιβλιοθεραπεία» μπορεί να οριστεί εκείνη η παρέμβαση που χρησιμοποιεί τα λογοτεχνικά κείμενα με στόχο τη βαθύτερη κατανόηση του εαυτού, την αντιμετώπιση των προβλημάτων, τη διαχείριση διαφόρων δύσκολων καταστάσεων κ.ά.

➤ Τεχνικές αφήγησης, τρόποι παρουσίασης και επεξεργασίας ενός παραμυθιού

➤ Το «Δραματικό Μοντέλο των Δρώσεων Δυνάμεων» του A. J. Greimas (1966)

Παραμύθια που συνοδεύουν τον οδηγό με θέμα την αναπηρία και τη διαφορετικότητα

1. Ο Περπατούλης στον πλανήτη των Ζουμ
2. Η Βελόνα της Χαράς
3. Το Δάσος (βιωματική ιστορία)
4. Λιζέτ, η πολική αρκούδα
5. Έλεν Κέλερ, Ταξίδι στο φως (κόμικς)

Ο ΠΕΡΠΑΤΟΥΛΗΣ ΣΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ ΤΩΝ ΖΟΥΜ

ΕΡΗ ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Παραμύθι που πραγματεύεται:

- την κινητική αναπηρία
- την έλλειψη προσβασιμότητας
- τον αποκλεισμό των αναπήρων στην κοινωνία

Ο Περπατούλης, ένα μικρό αγόρι με δυ πόδια σαν τα δικά μας, γεννιέται στον πλανήτη Ζουμ. Εκεί, οι κάτοικοί του, οι Ζουμάνθρωποι έχουν ρόδες με τις οποίες κυλούν όλη μέρα πάνω σε εναέριες ράγες. Το αγόρι προσπαθεί να ζήσει όπως τα υπόλοιπα παιδιά της ηλικίας του, αλλά έρχεται συνεχώς αντιμέτωπο με ένα σωρό εμπόδια και κινδύνους, σε έναν πλανήτη αφιλόξενο, που δεν είναι έτοιμος να δεχτεί τη διαφορετικότητα του.

Η ΒΕΛΟΝΑ ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ

ΕΡΗ ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Παραμύθι που πραγματεύεται:
τον παιδικό καρκίνο και άλλες παιδικές ασθένειες

Μια παραμυθένια ιστορία για μια βελόνα και ένα κορίτσι. Μια ιστορία που δανείζεται τη φαντασία και τη μαγεία των παραμυθιών, για να μιλήσει για ένα ζήτημα πολύ ευαίσθητο... μια σοβαρή παιδική ασθένεια. Η Βελόνα έρχεται να ξεорκίσει τον φόβο, την ανασφάλεια και την αγωνία του παιδιού απέναντι στην οδυνηρή διαδικασία της θεραπείας.

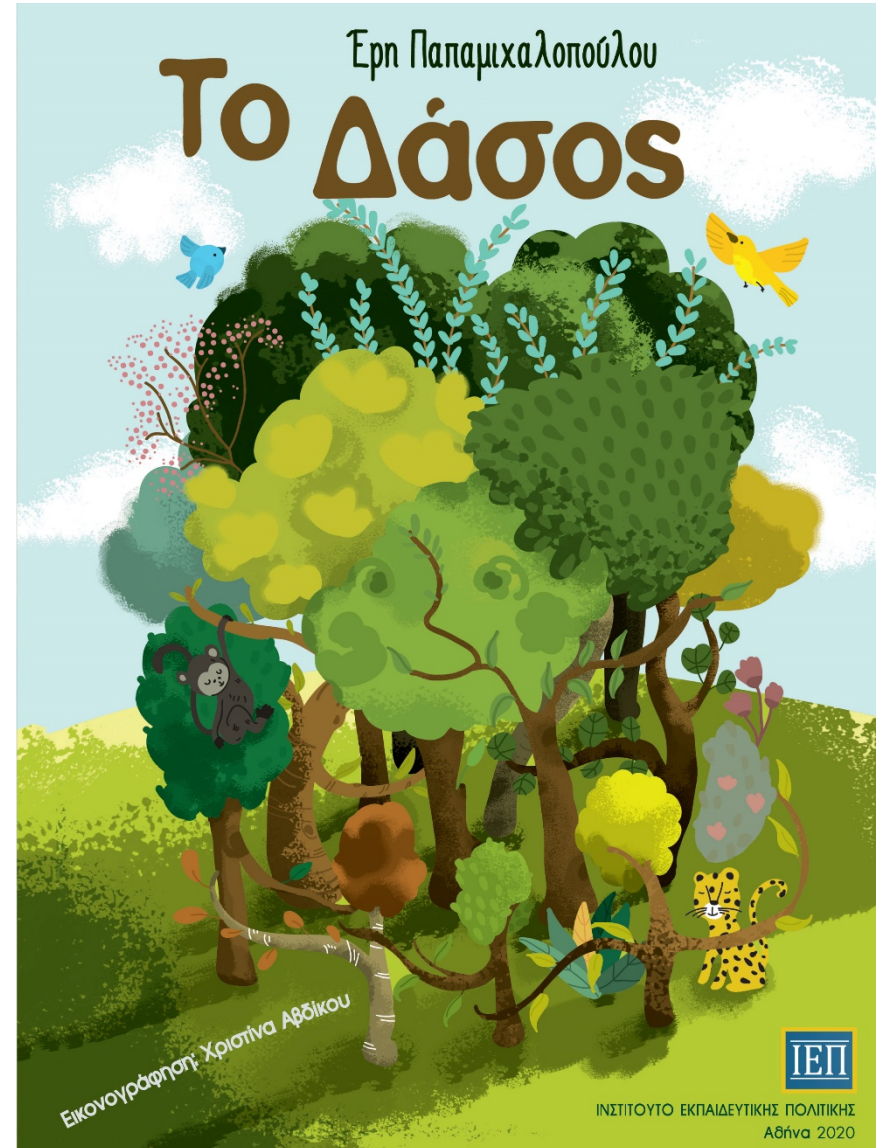
ΤΟ ΔΑΣΟΣ

ΕΡΗ ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Βιωματική ιστορία με στόχο τα παιδιά:

- να κατανοήσουν τα χαρακτηριστικά των ατόμων με ΔΑΦ και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν
- να αποκτήσουν ενσυναίσθηση για τα άτομα με ΔΑΦ
- να αντιληφθούν τα προτερήματα και τις δυνατότητες των ατόμων με ΔΑΦ

Τα παιδιά, μέσα από διάφορες δοκιμασίες - δραστηριότητες που σχετίζονται με το θέατρο, τη μουσική και τα εικαστικά- εξερευνούν το φάσμα του αυτισμού μέχρι να φτάσουν στην «καρδιά» του Δάσους. Το Δάσος, που επισκέπτονται, είναι ένα παράξενο και αλλιώτικο μέρος από τα συνηθισμένα, καθώς τα πάντα είναι ανάποδα και διαφορετικά. Τα παιδιά έρχονται σε επαφή με το πώς μπορεί πιθανόν να νιώθει και να συμπεριφέρεται ένα παιδί με υπερευαίσθησία στους ήχους και στους θορύβους, με δυσκολία στη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία, με απουσία κάποιες φορές της βλεμματικής επαφής, με δυσκολία στην έκφραση των συναισθημάτων κ.ά.

ΛΙΖΕΤ, Η ΠΟΛΙΚΗ ΑΡΚΟΥΔΑ

ΕΡΗ ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Παραμύθι που πραγματεύεται:

- τον σχολικό εκφοβισμό
- τον προσφυγικό ξεριζωμό
- την κλιματική αλλαγή-περιβαλλοντική εκπαίδευση
- την ενσυναισθητική αλληλεπίδραση με παιδιά από διαφορετικά κοινωνικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα

Μια λευκή πολικής αρκούδα, η Λιζέτ, μετανάστευσε με την οικογένειά της από το Βόρειο Πόλο -λόγω των κλιματικών αλλαγών- σε ένα δάσος με αρκούδες. Εκεί οι δυσκολίες της Λιζέτ είναι μεγάλες, καθώς προσπαθεί να ενταχθεί στο σχολείο με τις καφέ αρκούδες, οι οποίες την κοροϊδεύουν και την απορρίπτουν λόγω της διαφορετικότητάς της, αναφορικά με το χρώμα, τις διατροφικές συνήθειες και την καταγωγή της.

ΕΛΕΝ ΚΕΛΕΡ, ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟ ΦΩΣ

ΕΡΗ ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Στο κόμικ παρουσιάζεται η ζωή της τυφλής και κωφής Αμερικανίδας συγγραφέως, ακτιβίστριας και λέκτορα Έλεν Κέλερ με τη μορφή κόμικς.

Σε ηλικία δεκαεννιά μηνών χάνει την ακοή και την όρασή της από μια σοβαρή ασθένεια. Με τη βοήθεια της Ανν Σάλλιβαν, μιας νεαρής δασκάλας που αναλαμβάνει την εκπαίδευσή της, έρχεται σε επικοινωνία με τον έξω κόσμο και μαθαίνει να επικοινωνεί, να διαβάσει και να γράφει.

Σπούδασε, παρά την αναπηρία της και έγινε το πρώτο τυφλοκωφό άτομο που πήρε πτυχίο Καλών Τεχνών από το Πανεπιστήμιο Ράντκλιφ.

Ταξίδεψε σε όλο τον κόσμο δίνοντας διαλέξεις, συμμετέχοντας σε φιλανθρωπικούς οργανισμούς και έγινε σύμβολο ελπίδας και θέλησης διακηρύσσοντας τα δικαιώματα των τυφλών, το δικαίωμα ψήφου των γυναικών, τα δικαιώματα των εργατών, τον σοσιαλισμό και μηνύματα αγάπης και ειρήνης κ.ά.

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Έλεν Κέλερ

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟ ΦΩΣ

ΙΕΠ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Αθήνα 2020

Εικονογράφηση: Χριστίνα Αβδικού

Θεατρική Αγωγή

- Θεατρικό παιχνίδι
- δραματοποίηση
- παντομίμα
- κουκλοθέατρο
- παιχνίδια ρόλων
- βιωματικές δραστηριότητες
- ανάπτυξη κοινωνικών ιστοριών

Θεατρικό Παιχνίδι

- ❖ *Η μέθοδος του θεατρικού παιχνιδιού είναι μια εμπνευστική διαδικασία που αντιμετωπίζει το παιδί ως ψυχοσωματική ολότητα.*
- ❖ *Ο όρος «θεατρικό παιχνίδι» μπορεί να συμπεριλαμβάνει όλα τα είδη του παιχνιδιού, όπως το συμβολικό παιχνίδι, το παιχνίδι ρόλων, το παιχνίδι με τα αντικείμενα κ.λ.π.*
- ❖ *Σκοπός του είναι να βοηθήσει το παιδί, μέσω του θεάτρου, να οδηγηθεί ομαλά και δημιουργικά στο επικοινωνιακό γεγονός που λέγεται ζωή.*

Γενικές Αρχές Θεατρικού Παιχνιδιού

- Δανείζεται **τεχνικές από το Θέατρο**
- Ζητούμενο **δεν είναι η** παραγωγή «θεάματος» όπου τα παιδιά παρακολουθούν αμέτοχα τα συμβάντα
- Μέθοδος **απελευθέρωσης και επικοινωνιακό εργαλείο**
- Επικοινωνιακή κατάσταση όπου **οι θεατές μετατρέπονται σε παίκτες/τριες**, περνώντας από τη θέαση στη δράση
- Δίνονται ίσες ευκαιρίες στους παίκτες/τριες **να δημιουργήσουν ελεύθερα** με ποικίλους τρόπους, ώστε να διευρύνουν τους ορίζοντές τους και να χρησιμοποιήσουν τη **φαντασία** τους
- Δημιουργεί τον τόπο όπου ο/η καθένας/μία **ανακαλύπτει** και **εκφράζεται**
- Ο/η παίκτης/τρια συνδέεται με τις **δημιουργικές πλευρές της προσωπικότητάς** του/της, **επικοινωνεί** μέσα από τα παιχνίδια, τα **συναισθήματά** του/της, αναπτύσσει τις **εκφραστικές ικανότητές** του/της, τη **συνεργασία** και τη **συλλογικότητα**, έχοντας ως αποτέλεσμα τη **βαθύτερη γνωριμία και το σεβασμό** στην ιδιαιτερότητα του εαυτού και του "Άλλου".

Φάσεις –Στάδια Θεατρικού Παιχνιδιού

1^η Φάση-Απελευθέρωση

Δραστηριότητες έντονα αισθησιοκινητικές, υπό την επίδραση ενός ομαδικού ή ατομικού παιχνιδιού, που έχουν σχέση με την ευαισθητοποίηση και συγκρότηση της ομάδας.

2^η Φάση-Αναπαραγωγή

Κύρια θέση κατέχει το παιχνίδι ρόλων. Ο/Η παίκτης/τρια υιοθετώντας ρόλους που έχει ο/η ίδιος/ια επιλέξει, φτάνει σε ένα βαθμό συνειδητοποίησης μιας κατάστασης και θέτει σε λειτουργία μηχανισμούς αίσθησης, έκφρασης, σκέψης και συμπεριφοράς που φέρνουν τη φαντασία του/της αντιμέτωπη με την πραγματικότητα.

Φάσεις –Στάδια Θεατρικού Παιχνιδιού

3^η Φάση-Σύνθεση

Οι παίκτες/τριες αρχίζουν να παρουσιάζουν τα θέματα που τους/τις απασχόλησαν και επεξεργάστηκαν. Όσες επιθυμίες και προβληματισμούς εξέφρασαν στις προηγούμενες φάσεις, τις σχηματοποιούν, τις συνθέτουν, τις οργανώνουν και τις παρουσιάζουν ως θεατρικό δρώμενο που έχει τη μορφή σκηνικού αυτοσχεδιασμού.

4^η Φάση-Ανάλυση

Το παιχνίδι έχει πια τελειώσει και ο/η εμπυχωτής/τρια συζητά μαζί με την ομάδα για ό,τι προηγήθηκε. Στη φάση αυτή οι παίκτες/τριες έχουν τη δυνατότητα να συγκεκριμενοποιήσουν τις εμπειρίες τους, οργανώνοντας, αν θέλουν, ένα ολοκληρωμένο παραστασιακό γεγονός.

Στόχοι Θεατρικού Παιχνιδιού

Το Θεατρικό Παιχνίδι έχει στόχο:

- Να εμπλέξει το άτομο στα πράγματα όχι μόνο νοητικά αλλά και με το συναίσθημα.
- Να καλλιεργήσει σ' αυτό τη συμβολική σκέψη και τη δημιουργική φαντασία.
- Να αποτελέσει ερέθισμα για τον/την δάσκαλο/α στον επαναπροσδιορισμό της ουσίας στην παιδαγωγική πράξη.

Η αξιοποίηση της μουσικής στην εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία

- Η **θεραπευτική και εκπαιδευτική αξία** της μουσικής
- Σε μια δραστηριότητα μουσικής και κινητικής αγωγής ο καθένας και η καθεμιά συμμετέχουν ανάλογα με **τις δυνατότητες, τις ικανότητες και τις δεξιότητες** τους
- Θεαματικά αποτελέσματα σε **ομάδες ατόμων με αναπηρίες**
- Αξιοποιούνται ως ενιαίο σύνολο οι **κινητικές, ακουστικές, απτικές, οπτικές και αισθητηριακές συνιστώσες**, με αποτέλεσμα, να μπορούν να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στην ευαισθητοποίηση θεμάτων αποδοχής της αναπηρίας και της διαφορετικότητας, καθώς και στην ανάπτυξη ενταξιακής κουλτούρας στο σχολείο

Μουσικοκινητικές δραστηριότητες Οδηγού

- Μουσικά – κινητικά συνεργατικά παιχνίδια
- Κατασκευές μουσικών οργάνων
- Σύνθεση και αυτοσχεδιασμό
- Ηχοϊστορίες
- Γλωσσάρι όρων (στο πλαίσιο της μουσικής και κινητικής αγωγής)

Μουσικές και κινητικές δραστηριότητες

- **Απλές δραστηριότητες**, με αιχμή του δόρατος τη **μουσική**, σε συνδυασμό με (την) **κίνηση**.
- **Παιγνιώδη** και **συμμετοχικό** χαρακτήρα.
- Εξασφαλίζουν **το κίνητρο, τη συναισθηματική εμπλοκή και τη συμμετοχή** των παιδιών
- Συμβάλλουν αποφασιστικά στη **δημιουργία του κλίματος ομάδας**, στη **συνεργασία των διαφορετικών ιδιοτήτων** και στην **αποδοχή του άλλου**.
- Συμμετοχή των εμπλεκομένων ανάλογα με τις **δυνατότητές** τους χωρίς υποτίμηση των ιδιοτήτων τους.
- Λειτουργούν **συνεργατικά και όχι ανταγωνιστικά**.
- Συμβάλλουν στη **δημιουργία του πολιτιστικού κεφαλαίου** των συμμετεχόντων.

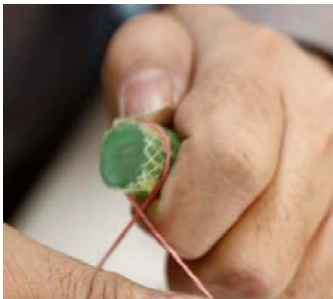

Κατασκευές μουσικών οργάνων

Η Κατασκευή μουσικών οργάνων με απλά υλικά είναι μια κατά βάση χειροτεχνική διαδικασία, η οποία όμως εμπλέκει μια σειρά από νοητικές διεργασίες. Ο σχεδιασμός, η έρευνα, η ηχητική αλλά και η εικαστική αισθητική είναι μερικές από τις πλευρές που λειτουργούν και αναπτύσσονται, κατά τη διαδικασία κατασκευής του μουσικού οργάνου.

Βασικές προϋποθέσεις για την κατασκευή μουσικών οργάνων:

1. Τα υλικά τα βρίσκουμε και δεν τα αγοράζουμε.
2. Χρησιμοποιούμε όσο το δυνατόν λιγότερα εργαλεία, κυρίως για να αναπτύσσεται η φαντασία.
3. Τα όργανα πρέπει να «παράγουν» ήχο και να χρησιμοποιούνται άμεσα σε ένα μουσικό δρώμενο.

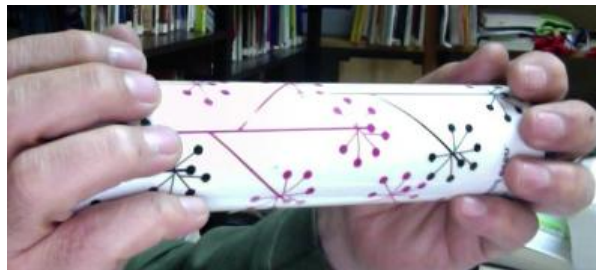
Κατασκευές μουσικών οργάνων

- **ομαδική εργασία** (η διαδικασία γίνεται σε μια σχολική τάξη και όχι σε κάποιο εργαστήριο)
- **περιορισμένος αριθμός εργαλείων** (όχι περισσότερα από το ήμισυ των συμμετεχόντων για την ενίσχυση της ομαδικότητας)
- **ανακύκλωση υλικών και η οικονομία φυσικών υλικών** (δεν αγοράζουμε τίποτα αλλά χρησιμοποιούμε αντικείμενα και υλικά που βρίσκουμε)
- **διαθεματική προσέγγιση** (πολλά σχολικά θέματα μπορούν να έχουν ως αφορμή ή κατάληξη την κατασκευή)
- **συνεργασία για την επίτευξη της κατασκευής μέσω της αλληλεπίδρασης και της ανταλλαγής ιδεών** (συλλογής υλικών και την ίδια τη διαδικασία κατασκευής)
- **χειροτεχνική διαδικασία κατασκευής** (η συμμετοχή παιδιών με αναπηρίες κάτω άκρων, προβλήματα ακοής, με ελαφρές νοητικές αναπηρίες δεν αποτελεί εμπόδιο για το τελικό προϊόν)
- **χαρά από τη χρονικά σύντομη διαδικασία ενός παραγόμενου προϊόντος, του μουσικού οργάνου**
- **εμπλουτισμός του σχολικού μουσικού οργανολόγιου** (πολλά όργανα γίνονται με πολύ απλούς τρόπους και με πολύ καλά αποτελέσματα)

Σύνθεση και αυτοσχεδιασμός

Τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά της συνθετικής διεργασίας αφορούν την επιλογή, τον συσχετισμό και τον μετασχηματισμό ήχων και ηχητικών σχηματισμών -ώστε αυτό που κάνουμε να μην είναι πια μια διάταξη ήχων αλλά μουσική (δηλαδή μια σειρά ήχων ή φθόγγων που μας αρέσει, που έχει νόημα για εμάς).

Η σύνθεση έχει την έννοια της καταγραφής και επανάληψης ενώ ο αυτοσχεδιασμός της σύνθεσης σε πραγματικού χρόνου.

Ηχοϊστορίες

- **Αφήγηση**, η οποία επενδύεται με ήχους, με αποτέλεσμα να έχουμε ένα πιο «ζωντανό» αποτέλεσμα, το οποίο αυξάνει την προσοχή των παιδιών και συμβάλλει στην κατανόηση του κειμένου.
- Σε κάθε αφήγηση υπάρχουν **λέξεις ή φράσεις** που μας παραπέμπουν άμεσα ή έμμεσα σε ένα ηχητικό περιβάλλον, οι οποίοι παραπέμπουν άμεσα σε συγκεκριμένους ήχους. (βροχή, βροντή, δυνατός αέρας, φουρτουνιασμένη θάλασσα, κραυγή, κλάμα, σκύλος, γάτα κ.τ.λ.)
- **Έμμεσες αναφορές** μπορούμε να έχουμε με φράσεις, όπως μια χαρούμενη μέρα, ένας χορός σε μια γιορτή, μια ήρεμη θάλασσα, μια μέρα σκοτεινιασμένη.
- **«Η εικόνα μάς οδηγεί στον ήχο»**, δηλαδή, προηγείται η αφήγηση (λέξη ή φράση) και ακολουθεί η αναπαραγωγή του ήχου.
- Αντίστροφη πορεία: **ο ήχος «μάς θυμίζει» κάποια λέξη ή κάποια φράση** και η ομάδα καλείται να φτιάξει μια ιστορία χρησιμοποιώντας λέξεις ή φράσεις από τους ήχους που έχει «ανακαλύψει».

Β΄ ΜΕΡΟΣ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

**Δραστηριότητες ευαισθητοποίησης για παιδιά
νηπιαγωγείου και δημοτικού**

ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- *Γνώρισέ με*
- *Σου μοιάζω και μου μοιάζεις (;)*
- *Κοίταξέ με, κάτι σου λέω*
- *Μ' ένα χρώμα ξεκινώ σ' έναν κύκλο για να μπω*
- *Ένας διαφορετικός ελέφαντας, μία διαφορετική σκέψη*
- *Τα χέρια μου μιλούν...*
- *Ένα κορίτσι που μας έμαθε πολλά και την έλεγαν Έλεν*
- *Τι βλέπεις μέσα απ' το καβούκι σου;*

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ

- *Ανάγνωση παραμυθιού: «Ο Περπατούλης στον πλανήτη των Ζουμ»*
- *Persona Dolls: Μια Μεθοδολογία προσέγγισης της διαφορετικότητας*
- *Τα παιδιά απέναντι στη διαφορετικότητα και στο σχολικό εκφοβισμό*
- *Δημιουργική γραφή*
- *Βιωματικές δραστηριότητες με αφορμή το παραμύθι «Το Δάσος»*

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

- *Φτιάχνουμε παρέες*
- *Ποιος στ' αλήθεια είμαι εγώ...*
- *Ο Λαβύρινθος*

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Δραστηριότητες Συστάσεων

Καθρέπτης

Παραμορφωτικός καθρέπτης ή Ο αστείος καθρέπτης

Χαιρετισμός και παρεούλα

«Yes I can» (Μπορώ και εγώ)

Κατασκευή Νουνούρας ή kazoo

Ηχητικοί Σωλήνες (boom pipes)

Σέικερ (Shaker), μαράκες (maracas)

Μαέστρος – συνθέτης

Η συναυλία των μέσων μεταφοράς

Η μουσική αλυσίδα των μουσικών οργάνων

Με γλώσσα μουσική

Ιστορία με ήχους

Η γέννηση του Περπατούλη με ήχους

Ιστορία με αντικείμενα και ήχους

Ενδεικτικές δραστηριότητες ευαισθητοποίησης για παιδιά

Ενδεικτική δραστηριότητα για παιδιά μέσω της τέχνης του θεάτρου: Ποιος αλήθεια είμαι εγώ

ΣΤΟΧΟΙ:

- Να αντιληφθούν, συγκριτικά, τις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ των ατόμων.
- Να αναζητήσουν τρόπους καλλιέργειας της ενσυναίσθησης, ώστε να μπορέσουν να συνειδητοποιήσουν ότι αυτό που συμβαίνει σε κάποιους άλλους μπορεί να συμβεί και σε εκείνα.
- Να προσπαθήσουν να ευαισθητοποιηθούν με τρόπους που βοηθούν στην ενδυνάμωση του εαυτού τους στις ενδεχόμενες δυσκολίες που συναντώνται στη διάρκεια της ζωής.
- Να αναζητήσουν, μέσα από ποικίλες δράσεις στοιχεία που χαρακτηρίζουν το εγώ τους.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΤΑΞΕΙΣ: Νηπιαγωγείο & Δημοτικό

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 2 ώρες

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: Γλώσσα

Ποιος αλήθεια είμαι εγώ

ΥΛΙΚΑ:

- Χαρτιά -Μαρκαδόρους ή ξυλομπογιές.
- Εικόνες από το βιβλίο «Η Αργυρώ γελάει» των Τζιν Γουίλλις και Τόνυ Ρος από τις εκδόσεις Πατάκη.
- Βίντεο με τίτλο: «Η Αργυρώ γελάει»
- Σύνδεσμος: <https://www.youtube.com/watch?v=yrdzftLMfGc>
- Εικόνες από το διαδίκτυο με περιεχόμενο με άτομα με αναπηρία.
- Υφάσματα, καπέλα, αντικείμενα

Προετοιμασία

Ερωτήματα για την ομάδα:

- Ποιος είμαι;
- Ποιες οι ικανότητες μου;
- Οι ματαιώσεις μου;
- Τι κάνω;
- Τι συμπεριφορές προβάλλω;
- Πώς διαχειρίζομαι τα συναισθήματά μου;
- Τι προσδοκίες, φόβους, αδυναμίες, ανασφάλειες, ικανότητες έχω;

Περιγραφή δράσης

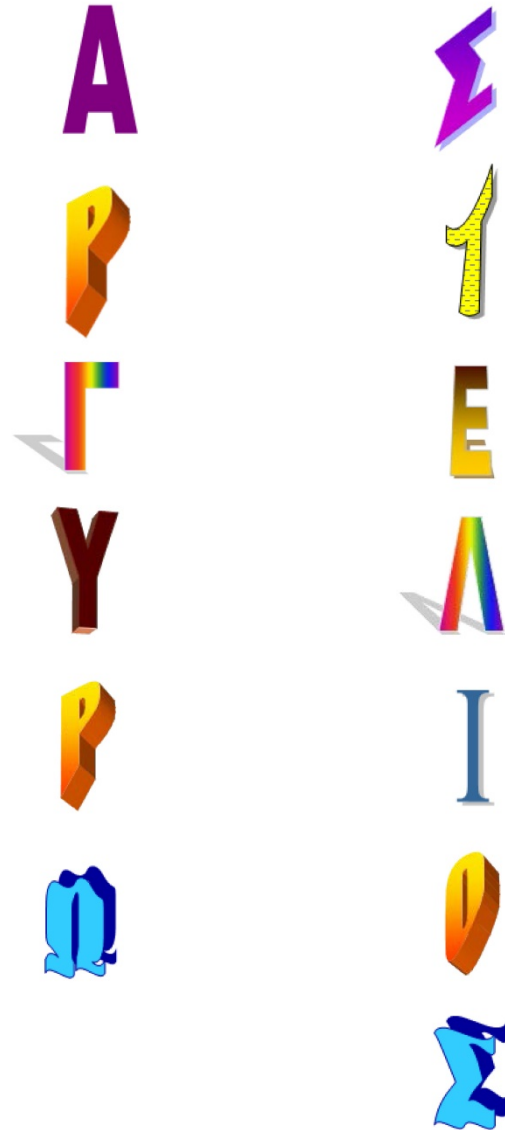
Αυτό το θεατρικό παιχνίδι έχει φτιαχτεί με τέτοιο τρόπο που θα είναι σαν να μιλάει κάποιος, ο Στέλιος, που είναι ένα παιδί που του αρέσει να κάνει φίλους.

Ο Στέλιος θα διηγηθεί πώς παίζει με τη φίλη του που είναι και συμμαθήτριά του:

- Έχω μια φίλη που την αγαπώ.
- Την λένε **Αργυρώ**. Το όνομά της σημαίνει ασημένια.
- Πράγματι είναι ένα λαμπερό παιδί που πάντα γελάει.
- Με την Αργυρώ παίζουμε πολλά παιχνίδια, αλλά το πιο αγαπημένο μας είναι αυτό που το ονομάζουμε « **ποιος είμαι εγώ**».
- Θα σου πω πώς το παίζουμε για να το παίζεις κι εσύ με τους φίλους σου.
- Μ' αυτό το παιχνίδι θα μάθετε πολλά πράγματα ο ένας για τον άλλον κι έτσι θα γνωριστείτε καλύτερα και **η φιλία σας θα γίνει πιο δυνατή**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ

Γράφουν τα ονόματά
τους με τον τρόπο που
δεν είναι συνηθισμένος

Περιγραφή δράσης

Γράφουν δίπλα σε κάθε γράμμα του ονόματός τους μια λέξη ή φράση που αρχίζει από αυτό (απλή λέξη, καλή σκέψη, ωραία στιγμή, κάτι που κάνετε, επιθυμία, συναίσθημά)

Α (ΓΑΠΗ)

Ρ (ΟΔΑ)

Γ (ΕΛΙΟ)

Υ (ΠΕΡΟΧΟ)

Ρ (ΙΝΟΚΕΡΟΣ)

Ω (ΡΑΙΟ)

Σ' (ΑΓΑΠΩ)

Τ (ΡΕΧΩ)

Ε (ΛΑΤΟ)

Λ (ΑΓΟΣ)

Ι (ΝΔΙΑΝΟΣ)

Ο (ΜΟΡΦΙΑ)

Σ (ΧΕΔΙΑΖΩ)

Περιγραφή δράσης

- Παίζουν θέατρο με τις λέξεις αυτές, με «πόζα» ή «ακίνητη εικόνα»
- Ξεκινάει, λοιπόν, ο/η πρώτος/η και δείχνει στον/στην άλλον/η ποια λέξη έχει διαλέξει με την πόζα του/της, χωρίς λόγια.
- Ο/Η άλλος/η προσπαθεί να μαντέψει το νόημα της λέξης και να το πει. Αν δεν το μαντέψει, τότε μπορεί να πάρει βοήθεια λέγοντάς του/της μόνο τη φωνή του πρώτου γράμματος της λέξης.
- Το παιχνίδι συνεχίζεται με την προσπάθεια του/της άλλου/ης να κάνει το ίδιο με μια από τις δικές του/της λέξεις.

Περιγραφή δράσης

Παίζουμε θέατρο:

- Ταιριάζουμε κάποιες λέξεις ή φράσεις ή προτάσεις και φτιάχνουμε **μια ιστορία** μ' αυτές.
- Ζωντανεύουμε και παίρνουμε διάφορους ρόλους
- Φοράμε κάποια υφάσματα και μεταμφιεζόμαστε σε ρόλους που ταιριάζουν με την ιστορία.
- Μπορούμε να φορέσουμε κάποιο καπέλο, να φτιάξουμε ένα περιβάλλον με τα υφάσματα (π.χ. μια μικρή λίμνη με ένα γαλάζιο ύφασμα), να κρατάμε κάποιο αντικείμενο (π.χ. μια ομπρελίτσα).

Περιγραφή δράσης

Η ΦΙΛΗ ΜΟΥ Η ΑΡΓΥΡΩ

Βίντεο: «Η Αργυρώ γελάει» (τα παιδιά παρακολουθούν το βίντεο)

Σύνδεσμος: <https://www.youtube.com/watch?v=yrdzftLMfGc>

Πράγματι, η Αργυρώ τα κάνει όλα αυτά. Κι όλα όσα είδατε είναι η αλήθεια. Η Αργυρώ είναι ένα παιδί σαν εμένα και σαν εσένα. Χαίρεται και λυπάται, θυμώνει και φοβάται. Καθόλου δεν την απασχολεί ότι είναι καθισμένη στο αμαξίδιό της, για να μετακινείται, αφού όλες τις δραστηριότητές της τις κάνει όπως μπορεί ....

- ❖ Ακολουθούν εικόνες με άτομα με αναπηρίες για σχολιασμό ως προς τις δυνατότητές τους.
- ❖ Έπειτα, γίνεται συζήτηση για την αποδοχή τους από τον περίγυρό τους.

Περιγραφή δραστηριότητας

«Ποιος αλήθεια είμαι εγώ»

Είναι ένα παιχνίδι που δείχνεις τι μπορείς να κάνεις, τι αισθάνεσαι, ποιες είναι οι επιθυμίες σου, τι αγαπάς, τι σ' αρέσει απ' όλα αυτά που είναι γύρω σου. Δείξε ότι κι εσύ, όποιος ή όποια είσαι και όπως είσαι, θέλεις και μπορείς να έχεις φίλους και να χαίρεστε μαζί. Να τι λέω κι εγώ για εμένα:

- ❖ Ο Στέλιος γελάει.
- ❖ Ο Στέλιος πηγαίνει στο σχολείο.
- ❖ Ο Στέλιος έχει καλούς φίλους.
- ❖ Ο Στέλιος αγαπάει τους ανθρώπους.
- ❖ Ο Στέλιος λατρεύει τα γλυκά.
- ❖ Ο Στέλιος φοβάται το σκοτάδι.
- ❖ Ο Στέλιος λυπάται όταν βλέπει γύρω του να μολύνεται το περιβάλλον.
- ❖ Ο Στέλιος θυμώνει όταν τον αδικούν.
- ❖ Ο Στέλιος κλαίει όταν στενοχωριέται.

Περιγραφή δραστηριότητας

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ:

- Να ζωγραφίσουμε τους εαυτούς μας δείχνοντας στη ζωγραφιά μας κάποια από αυτά που κάνουμε ή κάποια που θα θέλαμε να κάνουμε.
- Να ζωγραφίσουμε τον φίλο ή τη φίλη μας με τα δικά τους χαρακτηριστικά.
- Να παίξουμε θέατρο κάνοντας πώς είμαστε εμείς ή τι μας αρέσει να κάνουμε.
- Να παίξουμε θέατρο κάνοντας πώς είναι οι φίλοι/ες μας ή τι αρέσει σ' αυτούς/ές να κάνουν.
- Να κάνουμε μικρές παρέες και να διαλέξουμε κάποια από αυτά που είπαμε, και να τα ταιριάξουμε μεταξύ τους. Έπειτα, όλοι μαζί στην κάθε παρέα, να τα φτιάξουμε έτσι, ώστε να μπορούμε να τα πούμε τραγουδιστά.

Ενδεικτική δραστηριότητα για παιδιά μέσω της μουσικής «Yes I can» (Μπορώ και εγώ)

ΣΤΟΧΟΙ:

- Να συνειδητοποιηθούν οι δεξιότητες και ικανότητες ατόμων με αναπηρία.
- Να προαχθεί το ομαδικό πνεύμα και την συνεργατικότητα.
- Να αναπτυχθεί ο σεβασμός της ιδιαιτερότητας και της αναπηρίας του άλλου.
- Να αναπτυχθεί η κοινωνικοποίηση και η αλληλεπίδραση μεταξύ των παιδιών μιας ομάδας.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΤΑΞΕΙΣ: Νηπιαγωγείου- Δημοτικού

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1 Διδακτική ώρα

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: Δημιουργία και Έκφραση- Μουσική Αγωγή-Ευέλικτη Ζώνη

ΥΛΙΚΑ:

- Μέσο προβολής (τηλεόραση, projector, Η/Υ)
- Καλή ηχητική ενίσχυση
- Το επίσημο βίντεο των Παραολυμπιακών Αγώνων του Ρίο 2016
<https://www.youtube.com/watch?v=vzjuQoNM534>
- Μελωδικά όργανα που παίζονται με περίεργο τρόπο, μόνο με παλάμες «θέρεμιν»
<https://www.youtube.com/watch?v=K6KbEnGnymk> .
<https://www.youtube.com/watch?v=PjnaciNT-wQ>

Περιγραφή δράσης

- Συζήτηση για τη μουσική που αγαπούν, ποιους μουσικούς (οργανοπαίχτες, τραγουδιστές/στριες) γνωρίζουν, αν υπάρχει στο οικογενειακό τους περιβάλλον κάποιος/α που παίζει κάποιο μουσικό όργανο.
- Τα παιδιά αναπαριστούν πώς παίζονται διάφορα όργανα
- Συζήτηση για το αν υπάρχουν όργανα που παίζονται με συγκεκριμένα μέρη του σώματος (χέρια, δάχτυλα, πόδια, στόμα, συνδυασμός αυτών, κ.τ.λ.).
- Ακούν για λίγο χωρίς εικόνα το βίντεο από τους Παραολυμπιακούς του Ρίο 2016
- Καλούνται να πουν αν μπορούν να αναγνωρίσουν κάποια όργανα
- Σταματάει ο ήχος και ο/η εκπαιδευτικός ξαναρωτάει πώς παίζονται τα όργανα που αναγνώρισαν.

Περιγραφή δράσης

- Προβολή βίντεο με εικόνα
- Συζήτηση αναφορικά με τους περιορισμούς και τις δυνατότητες ενός ατόμου με αναπηρία

Παραλλαγές:

Αν υπάρχουν στην ομάδα παιδιά με προβλήματα ακοής, βλέπουν το βίντεο «Turn it louder» του rock συγκροτήματος Beethoven's Nightmare, το οποίο αποτελείται από μουσικούς με προβλήματα ακοής.

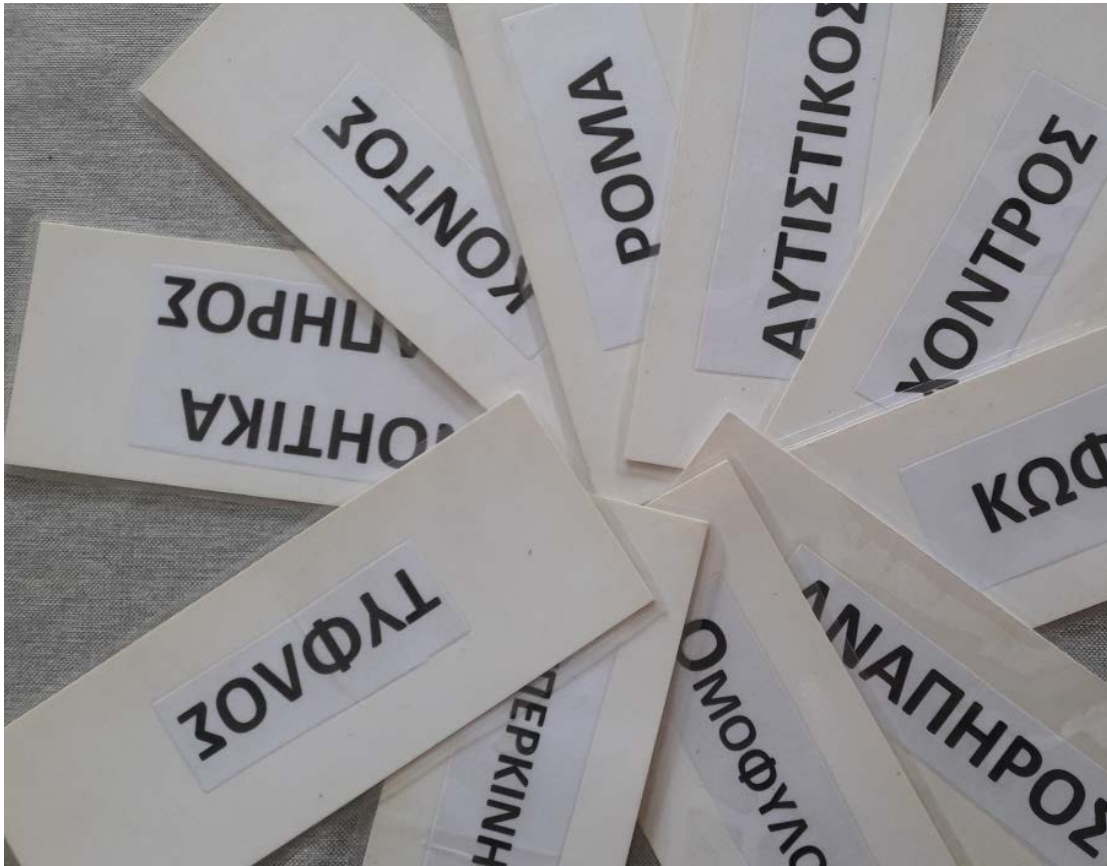
<https://www.youtube.com/watch?v=2Wkfl9GH AI>

Β΄ ΜΕΡΟΣ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Δραστηριότητες ευαισθητοποίησης για εκπαιδευτικούς

ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- *Αν ήμουν μια βελόνα...*
- *Τι σημαίνει μια ταμπέλα;*
- *Μπες στη θέση μου*

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΕΣΩ
ΤΩΝ
ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ

- *Η «παγωμένη»
εικόνα του
Περπατούλη*
- *Η Λιζέτ σε ένα
«Debate»*

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

- Θα κάνω ό,τι μου λες;
- Ένας παράξενος άνθρωπος- Αυτοσχέδιο κουκλοθέατρο ή θέατρο σκιών

*Δίτονη καλαμένα
κουδούνα*

**ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ**

Ενδεικτική δραστηριότητα ευαισθητοποίησης για εκπαιδευτικούς

Ενδεικτική δραστηριότητα για εκπαιδευτικούς μέσω των βιωματικών δραστηριοτήτων: *Τι σημαίνει μια ταμπέλα;*

ΣΤΟΧΟΙ

- ❖ Να αναδειχθούν στερεότυπα και προκαταλήψεις
- ❖ Να κατανοήσουν οι εκπαιδευτικοί την επιρροή της προκατάληψης και του στερεοτύπου στην εκπαιδευτική διαδικασία
- ❖ Να συνειδητοποιήσουν ότι μία «ταμπέλα» σε ένα μαθητή φέρει πολλές δικές τους εσωτερικές αναπαραστάσεις που μπορεί να επηρεάζουν τη στάση τους απέναντι του.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 2 ώρες

ΥΛΙΚΑ: χειροποίητες ταμπέλες, μουσική, χαρτιά A4

Ταμπέλες

Λίγα λόγια για τη δράση

Αφορμή για συζήτηση σχετικά με το ερώτημα:

«Κατηγοριοποίησης των αναπηριών/ανάπηρων παιδιών»

➤ *«Ποιους εξυπηρετεί αυτή η κατηγοριοποίηση;»:*

- τους γονείς των παιδιών με αναπηρία ως προς τη συσπείρωσή τους σε οργανώσεις για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους
- τους ερευνητές/ιατρούς
- όλους όσους εμπλέκονται με την εκπαίδευση, ώστε να σχεδιαστούν εκπαιδευτικές «παροχές» ανά αναπηρία κ.ά.

Λίγα λόγια για τη δράση

➤ *«Ποιες είναι οι συνέπειες αυτής της κατηγοριοποίησης;»*

- δυσκολεύει το σχεδιασμό αναλυτικών προγραμμάτων
- τον προγραμματισμό ενταξιακής διδασκαλίας
- την εκπαίδευση του/της μαθητή/τριας με αναπηρία
- εστιάζει στις ατομικές δυσκολίες και όχι στις δυνατότητές του/της
- κάθε «κατηγορία/ταμπέλα» φέρει πολλά στερεότυπα και προκαταλήψεις.
- ο/η μαθητής/τρια έχει κίνδυνο να «στιγματιστεί» και να απομονωθεί από το σύνολο της ομάδας

Περιγραφή δράσης: 1^η Φάση

- Σκορπίζονται οι ταμπέλες στο χώρο
- Εμφυχωτικά μουσικά κομμάτια
- Οι εκπαιδευτικοί όσο ακούν τη μουσική κινούνται ελεύθερα στο χώρο
- Μόλις σταματήσει η μουσική παίρνουν μία πόζα μπροστά στην κοντινότερη ταμπέλα που θα βρεθούν.
- Η πόζα θα πρέπει να είναι αυθόρμητη, ανάλογα με αυτό που διαβάζουν.
- Βασική υπενθύμιση είναι ότι δεν πρέπει οι ίδιοι να «ποζάρουν» σαν να είναι αυτό που διαβάζουν, π.χ. αν είναι μπροστά στην ταμπέλα Κωφός, να μην «παριστάνουν» τον Κωφό, αλλά να αφήσουν τον εαυτό τους ελεύθερο να ποζάρουν σε μία κινητική φόρμα που τους εκφράζει βάσει μιας εσωτερικής αναπαράστασης διαβάζοντας την «ταμπέλα».
- Σε κάθε σταμάτημα της μουσικής, οι εκπαιδευτικοί επεξεργάζονται και δουλεύουν και με άλλη ταμπέλα ή και την ίδια, αν τύχει να βρεθούν πιο κοντά. (κάθε φορά θα πρέπει να παίρνουν και μία διαφορετική πόζα).
- Παρατηρούν τις κινητικές φόρμες των άλλων

Συζήτηση

Ο/η εκπαιδευτικός ρωτά την ομάδα:

- ❖ πώς βίωσε τη διαδικασία
- ❖ τι παρατήρησε στον εαυτό του
- ❖ τυχόν δυσκολίες

Περιγραφή δράσης: 2^η Φάση

- Οι εκπαιδευτικούς **ομαδοποιούν τις ταμπέλες**, σύμφωνα με ένα κριτήριο που θα αποφασίσουν οι ίδιοι/ίδιες.
- **Συζήτηση**
- **Χωρίζονται τα μέλη της ομάδας σε επιμέρους ομάδες.**
- Κάθε ομάδα παίρνει από δύο ταμπέλες τυχαία.
- **«Φτιάξτε μία ιστορία, στην οποία να αναδεικνύονται όλα τα κοινωνικά στερεότυπα για ένα Άτομο που φέρει τις ταυτότητες που γράφουν οι ταμπέλες που διαλέξατε»**
- Κάθε ομάδα παρουσιάζει τα **θεατρικά δρώμενα** που σχεδίασε.
- Μετατρέπουν την ίδια ιστορία που έχουν ήδη παρουσιάσει σε μία **ιστορία «ένταξης»**, στην οποία δεν θα δίνεται πια έμφαση στα στερεότυπα και στις προκαταλήψεις
- Κάθε ομάδα παρουσιάζει τα **θεατρικά δρώμενα** που ετοίμασε.

Ενδεικτική δραστηριότητα για εκπαιδευτικούς μέσω της λογοτεχνίας: Η «παγωμένη» εικόνα του Περπατούλη

ΣΤΟΧΟΙ:

- Να έρθουν οι εκπαιδευτικοί αντιμέτωποι με τις δικές τους προκαταλήψεις και στερεότυπα απέναντι στη διαφορετικότητα.
- Να κατανοήσουν πώς αντιμετωπίζεται η διαφορετικότητα ενός ατόμου από την κοινωνία.
- Να πάρουν αποφάσεις και να δράσουν, προκειμένου να οδηγηθούν στην άρση μια σκληρής καταπίεσης.
- Να μάθουν τα άτομα με αναπηρία ή διαφορετικότητα πώς να αντιδρούν, όταν υφίστανται καταπίεση, να ενδυναμώσουν και να αναλάβουν δράση.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1.5 ώρα

ΥΛΙΚΑ: Παραμύθι «Ο Περπατούλης στον πλανήτη των Ζουμ» της Έρης Παπαμιχαλοπούλου που συνοδεύει τον παρόντα οδηγό

Περιγραφή δράσης

Παρουσίαση παραμυθιού

Παρουσιάζεται το παραμύθι «Ο Περπατούλης στον πλανήτη των Ζουμ»

Φάση 1^η: Εισαγωγή στην παγωμένη εικόνα

- σύντομες δραστηριότητα από την ολομέλεια της ομάδας με στόχο την εξοικείωσή της με την «παγωμένη εικόνα»

Περιγραφή δράσης

Φάση 2^η: Παρουσίαση σκηνών από το παραμύθι

Ο/Η εμπυχωτής/τρια αφηγείται στην ομάδα τις 4 σκηνές από την ιστορία του Περπατούλη, οι οποίες στη συνέχεια θα παρουσιαστούν με την τεχνική της «παγωμένης» εικόνας.

«Τα νέα για τα παράξενα πόδια του Περπατούλη είχαν διαδοθεί από τη μια άκρη του πλανήτη ως την άλλη, καθώς πρώτη φορά γεννιόταν ένας ζουμάνθρωπος χωρίς ρόδες.»

1 ΣΚΗΝΗ

*«Είναι λυπηρό που ο
καημένος δεν μπορεί να
τσουλήσει. Τι δυστυχία
είναι αυτή που βρήκε
την οικογένεια Ζίμ-
Ζουμ»*

μονολογούσαν κάποιοι
ευσυγκίνητοι και
δάκρυζαν από συμπόνια.

2 ΣΚΗΝΗ

«Τα είδες τα πόδια του Περπατούλη; Πολύ περίεργα δεν είναι; Στα σίγουρα δεν είναι ζουμάνθρωπος σαν εμάς, αφού δεν έχει ρόδες. Να μου το θυμηθείτε, έχει έρθει από άλλο πλανήτη. Να φύγει...να φύγει πέρα μακριά»

φώναζαν οι πιο κακότροποι Ζουμάνθρωποι και κάθε φορά που τον συναντούσαν, τον έδιωχναν, κάνοντας χειρονομίες και γκριμάτσες.

3 ΣΚΗΝΗ

Κάποιοι άλλοι Ζουμάνθρωποι σιγοψιθύριζαν μεταξύ τους αστεία ονόματα για τον Περπατούλη, όπως για παράδειγμα «Περπατάρας», «ποδάρας» ή «άροδος»... κάποιες φορές, μάλιστα, τα ξεστόμιζαν τόσο δυνατά, που έφταναν στα αφτιά του Περπατούλη και της οικογένειάς του και εκείνοι τότε απομακρύνονταν στενοχωρημένοι.

4 ΣΚΗΝΗ

Υπήρχαν, βέβαια, και οι λιγότερο θαρραλέοι Ζουμάνθρωποι, εκείνοι που φοβόντουσαν τον Περπατούλη. Κάθε φορά που τον αντίκριζαν, άλλαζαν ράγες. Βλέπετε, το έκαναν από φόβο, μήπως τους κολλήσει τη μυστηριώδη αρρώστια του και από τη μια στιγμή στην άλλη χάσουν τις ρόδες και αποκτήσουν αλλόκοτα πόδια.

Περιγραφή δράσης

Φάση 3^η: Όλοι μαζί νιώθουμε...

❖ Αναπαριστούν όλοι/ες μαζί τα βασικά συναισθήματα και τις αντιδράσεις των ζουμάνθρωπων με το σώμα τους με τις παρακάτω φράσεις:

«Πώς θα νιώθουν οι Ζουμάνθρωποι, εάν φοβούνται τον Περπατούλη;»

«Πώς θα μιλήσουν κοροϊδευτικά ή θα χλευάσουν τον Πέρπατούλη;»

«Πώς θα λυπηθούν ή θα νιώσουν οίκτο για τον Περπατούλη;»

❖ Μπαίνουν στη θέση του Περπατούλη και δραματοποιούν πώς νιώθει (όταν οι Ζουμάνθρωποι τον φοβούνται, τον λυπούνται, τον διώχνουν και τον χλευάζουν).

Περιγραφή δράσης

Φάση 4^η: Η δημιουργία της παγωμένης εικόνας

- Οι εκπαιδευτικοί γίνονται ηθοποιοί και εμπλέκονται στη δράση παρουσιάζοντας τις αντίστοιχες τέσσερις σκηνές με τη μέθοδο της «παγωμένης εικόνας».
- Ο/η εμπυχωτής/τρια αποσύρεται διακριτικά και αναλαμβάνουν ρόλοι οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί-ηθοποιοί.
- Αφού χωριστούν ισάριθμα σε 4 ομάδες, αποφασίζουν από κοινού τους ρόλους (Ζουμάνθρωπος – Περπατούλης – παρατηρητής – ή και γονείς) που θα έχουν μέσα στην κάθε ομάδα.
- Ο/Η κάθε ένας/μία εκπαιδευτικός βρίσκει μια θέση-στάση και την αναπαριστά (σώμα, χειρονομία, βλέμμα, έκφραση) ανάλογα με το ρόλο που έχει αναλάβει.
- Σχηματίζεται το στιγμιότυπο της «παγωμένης εικόνας» για κάθε ομάδα.
- Ο/η εμπυχωτής/τρια να αναλάβει το ρόλο του/της γλύπτη/τριας, δηλαδή να βοηθήσει στο στήσιμο της παγωμένης εικόνας δείχνοντας, αλλάζοντας ή βελτιώνοντας τη θέση, την έκφραση ή τη στάση του σώματος τους, ώστε να ανταποκρίνεται στην αντίστοιχη σκηνή της ιστορίας.

Περιγραφή δράσης

Οι παγωμένες εικόνες που καλούνται να αναπαραστήσουν είναι:

- ✓ 1^η εικόνα-σκηνή: Η παγωμένη εικόνα αφορά τους Ζουμάνθρωπους που λυπούνται τον Περπατούλη και την οικογένειά του (λύπη).
- ✓ 2^η εικόνα-σκηνή: Η παγωμένη εικόνα αφορά τους Ζουμάνθρωπους που διώχνουν και θέλουν να φύγει ο Περπατούλης από δίπλα τους (απέχθεια).
- ✓ 3^η εικόνα-σκηνή: Η παγωμένη εικόνα αφορά τους Ζουμάνθρωπους που χλευάζουν και περιγελούν τον Περπατούλη.
- ✓ 4^η εικόνα-σκηνή: Η παγωμένη εικόνα αφορά τους Ζουμάνθρωπους που φοβούνται τον Περπατούλη (φόβος).

Περιγραφή δράσης

Φάση 5^η: Η παρουσίαση της παγωμένης εικόνας

- Η κάθε μία ομάδα παρουσιάζει τη σκηνή της στις υπόλοιπες ομάδες που γίνονται οι θεατές.
- ο/η εμπυχωτής/τρια αγγίζει απαλά το κάθε μέλος της ομάδας στον ώμο, το οποίο ζωντανεύει για λίγα δευτερόλεπτα και διατυπώνει μεγαλόφωνα σε α' πρόσωπο και σε ενεστωτικό χρόνο τις σκέψεις του, τις ανησυχίες του, τον εσωτερικό λόγο του ήρωα.

Φάση 6^η : Ζωντάνεμα παγωμένης εικόνας (επιθυμητή κατάληξη)

Η κάθε ομάδα να φτιάχνει μια νέα εκδοχή της παγωμένης εικόνας αναπαριστώνοντας τη φορά μια επιθυμητή – ιδανική εκδοχή ή κατάληξη για την κάθε κακή – μη επιθυμητή σκηνή.

Περιγραφή δράσης

Φάση 7^η: Ας κουβεντιάσουμε όλοι μαζί

- Ποια είναι η αντίδραση των Ζουμάνθρωπων ή της κοινωνίας γενικότερα απέναντι στη διαφορετικότητα;
- Με ποιον τρόπο ο Περπατούλης ή το θύμα καταπιέζεται; Τι συναισθήματα πιστεύετε ότι βιώνει;
- Πώς θα νιώθατε εσείς, εάν βρισκόσασταν στη θέση του;
- Τι συναισθήματα βιώνει η κάθε ομάδα και ποια επιχειρήματα νομίζετε ότι επικαλείται;
- Υπάρχει κάποιος που φαίνεται ότι αντιδρά; Θα μπορούσε να πει ή να κάνει κάτι, εάν βρισκόταν μπροστά σε μια τέτοια σκηνή;
- Θα μπορούσε ο Περπατούλης ή το θύμα να αντιδράσει μόνος του;
- Θα μπορούσε να απευθυνθεί σε κάποιον άλλο παρευρισκόμενο για βοήθεια;
- Ποια αντίδραση είναι η πιο αποτελεσματική σε ένα τέτοιο συμβάν;

Β΄ ΜΕΡΟΣ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Δραστηριότητες ευαισθητοποίησης για γονείς

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ Σ ΓΙΑ ΓΟΝΕΙΣ

*Σαν να είμαι ο
διπλανός μου*

Κάτι μου θυμίζει;

Κοινά μυστικά

*Μία εικόνα χίλιες
λέξεις*

Το δικό σου δάσος

Ζωντανή Βιβλιοθήκη

*Με μια φωτογραφική
μηχανή στο χέρι*

Ενδεικτική δραστηριότητα ευαισθητοποίησης για γονείς

Ενδεικτική δραστηριότητα για γονείς μέσω των βιωματικών δραστηριοτήτων: *Κάτι μου θυμίζει;*

ΣΤΟΧΟΙ

- Να γνωρίσουν οι γονείς τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι γονείς παιδιών με αναπηρία.
- Να αναγνωρίσουν τυχόν παρόμοιες δυσκολίες ή προβληματισμούς που έχουν και οι ίδιοι σχετικά με τα παιδιά τους, παρόλο που δεν έχουν διαγνωσθεί με αναπηρία ή κάποια εκπαιδευτική ανάγκη.
- Να ακούσουν προβλήματα και αποκλεισμούς που βιώνουν πολλοί γονείς και να μπορέσουν να τα συναισθανθούν ή να ταυτιστούν μαζί τους.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1.5 ώρα

ΥΛΙΚΑ: Καρέκλες

Περιγραφή δράσης

- Καρέκλες τοποθετημένες σε πέταλο, ώστε να παραπέμπει αρκετά σε κύκλο.
- Στην κορυφή του πετάλου είναι τοποθετημένη μία καρέκλα μόνη της.
- Ένας – ένας γονέας κάθεται στην καρέκλα και μοιράζεται με τους υπόλοιπους μία συμπεριφορά του παιδιού του που τον δυσκολεύει πάρα πολύ, είτε στο σπίτι είτε σε άλλους χώρους.
- Κάθε φορά που ένας γονέας μοιράζεται μια δυσκολία του, όσοι ταυτίζονται με αυτήν αλλάζουν θέση.
- Όποιος δεν προλάβει να βρει μία θέση ή όποιος καθίσει τελευταίος, είναι ο επόμενος που θα κάτσει και θα μοιραστεί μια δυσκολία του στην κεντρική καρέκλα.
- Εναλλακτικά, μπορούμε να πραγματοποιήσουμε την άσκηση και με άλλον τρόπο. Κάθε φορά που ακούει η ομάδα τον προβληματισμό του κάθε γονέα, αυτός/ή που ταυτίζεται με αυτόν, σηκώνεται και πάει να κάτσει εκείνος.

Ενδεικτική δραστηριότητα για γονείς μέσω των βιωματικών δραστηριοτήτων: *Το δικό σου δάσος*

ΣΤΟΧΟΙ

- Να έρθουν οι γονείς σε επαφή με τον βαθύτερο κόσμο των παιδιών τους.
- Να παρατηρήσουν πως για κάθε γονιό το παιδί του είναι σημαντικό και διαφορετικό.
- Να παρατηρήσουν ότι όλοι οι γονείς θέλουν παρόμοια πράγματα για τα παιδιά τους ανεξάρτητα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι για κάθε γονιό είναι πολύ σημαντικό το παιδί του να γίνεται αποδεκτό από όλους και να το αντιμετωπίζουν με σεβασμό.

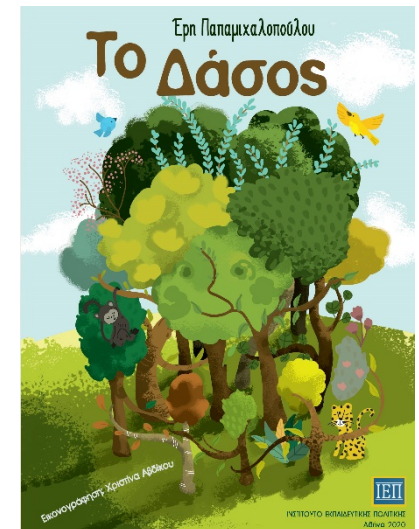
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 1,5 – 2 ώρες

ΥΛΙΚΑ

- Παραμύθι «Το Δάσος» της Έρης Παπαμιχαλοπούλου που συνοδεύει τον οδηγό,
- Κόλλες A4, στυλό, ξυλομπογιές ή άλλα υλικά ζωγραφικής, χαρτί του μέτρου.

Περιγραφή δράσης

- Οι γονείς κάθονται σε καρέκλες σε σχήμα κυκλικό.
- Ο/η εκπαιδευτικός αφηγείται **το παραμύθι**.
- Κάθε γονιός θα έχει στη διάθεσή του δέκα 20 με 30 λεπτά, για να εργασθεί σε ατομικό επίπεδο, με **δύο ζητούμενα**.
- Προτείνεται η **χρήση μουσικής**, κατά τη διάρκεια της εργασίας των γονιών.
- ο/η εκπαιδευτικός τοποθετεί στο κέντρο της αίθουσας **το χαρτί του μέτρου**.

Περιγραφή δράσης

Ζητούμενα

Ζητούμενο 1^ο: «Φαντάσου ότι αυτό το δάσος είναι το παιδί σου. Για παράδειγμα, το Δάσος Μαρία. Γράψε ένα **σύντομο κείμενο**, όπως το συγκεκριμένο παραμύθι, περιγράφοντας με λεπτομέρειες τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτού του δάσους, τα προτερήματά του, τις δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίσει κάποιος διαβαίνοντάς το και, τέλος, γιατί είναι σημαντικό να μην αποκλειστεί από τη συνέλευση των δασών που «κάθε τόσο» πραγματοποιείται. Επίσης, μπορείς να γράψεις τι θα ήθελες εσύ γι' αυτό το δάσος και γιατί είναι σημαντικό για σένα να μην αποκλειστεί».

Ζητούμενο 2^ο: «Αφού ολοκληρώσεις το κείμενο σου, θα ήθελα να **ζωγραφίσεις** πώς θέλεις να είναι αυτό το δάσος».

Περιγραφή δράσης

- ❖ Οι γονείς, αφού ολοκληρώσουν το κείμενό τους, διαβάσουν ένας – ένας το δικό του κείμενο.
- ❖ Δείχνουν στην ομάδα τη ζωγραφιά τους μιλώντας λίγο γι' αυτήν.
- ❖ Κολλούν τη ζωγραφιά στο ενιαίο χαρτί του μέτρου.
- ❖ Δίνουν ένα όνομα σε αυτό που δημιουργήθηκε ή βρίσκουν μία λεζάντα.
- ❖ Μιλούν για το πώς ένιωσαν, τι παρατήρησαν και τι αποκόμισαν μέσα από τη δράση.

Β΄ ΜΕΡΟΣ: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Δραστηριότητες ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Οργάνωση ανοιχτής
ημέρας ευαισθητοποίησης

Έκδοση Σχολικής
Εφημερίδας

Δράση ενημέρωσης και
ευαισθητοποίησης σε
θέματα αναπηρίας

Φτερουγίσματα

ΔΡΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΗΣ
ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

**«Προσεγγίζοντας την αναπηρία
στη σύγχρονη κοινωνία»
Εμπειρίες ζωής με την αναπηρία**

Εορτήρια για Εκπαιδευτικούς, Γονείς και την ευρύτερη
κοινωνία

ΤΕΤΑΡΤΗ 20 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2019 ώρα: 17.30-20.30

15ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ,
Σπάρτης 19 και Σωκράτους

Καλεσμένοι/ες, Ομιλητές/τριες:
Προσωπικότητες της τέχνης, της επιστήμης και της κοινωνίας
που βιώνουν την ζώσα κατάσταση της Αναπηρίας.

Σε μια πλουραλιστική κοινωνία σαν την σημερινή, καλούμαστε να συνυπάρξουμε ως δημοκρατικοί πολίτες, καλλιεργώντας και υιοθετώντας μια φιλοσοφία που αφορά στην αποδοχή της διαφορετικότητας. Το σχολικό πλαίσιο αποτελεί τον πρώτο χώρο όπου οι αυριανοί πολίτες της κοινωνίας έρχονται σε επαφή με ανομοιογενή πληθυσμό, κυρίως μέσω της Ένταξης μαθητών με Αναπηρία στα σχολεία και έχει ευθύνη για τη δημιουργία δημοκρατικών στάσεων απέναντι στο «διαφορετικό». Το σχολείο του σήμερα, θα πρέπει να είναι ένα σχολείο ανοικτό στην κοινωνία, να ευαισθητοποιεί και να ενεργοποιεί τα μέλη της προς την κατεύθυνση του σεβασμού της διαφορετικότητας και της καλλιέργειας της αποδοχής όλων των ατόμων καθώς και να λειτουργεί ως αρωγός για την άρση προκαταλήψεων και στερεοτύπων.

Ακολουθώντας την συγκεκριμένη κατεύθυνση σας καλούμε στη δράση που οργανώνει το σχολείο μας, με καλεσμένους/νες ομιλητές/τριες που βιώνουν τη ζώσα κατάσταση της Αναπηρίας.

Συνδιοργανωτές:
Σύλλογος Διδασκόντων, Σύλλογος Γονέων Και Κηδεμόνων

Με την υποστήριξη
του ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ενδεικτική δραστηριότητα ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας

Δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σε θέματα αναπηρίας

Λίγα λόγια για τη δράση με τίτλο

«Προσεγγίζοντας την Αναπηρία στη σύγχρονη κοινωνία: Εμπειρίες ζωής με την αναπηρία»

- Δημοτικό σχολείο της Αττικής, κατά το σχολικό έτος 2019
- προσκεκλημένους/ες-ομιλητές/τριες με αναπηρία, γονείς με παιδιά με αναπηρία.
- Παρουσίαση του βίντεο *«TALK» της Disability Rights Commission*, όπου παρουσιάζεται μια κοινωνία, στην οποία οι ανάπηροι άνθρωποι ζουν σε πλήρη αρμονία, ενώ οι μη ανάπηροι αποτελούν μειονότητα και προσπαθούν να εναρμονιστούν και να γίνουν λειτουργικοί.

Δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σε θέματα αναπηρίας

- οι ομιλητές/τριες παρουσίασαν το έργο, τη δράση τους, τη νοηματοδότηση του όρου «αναπηρία»
- αφηγήθηκαν τις εμπειρίες τους από την εκπαίδευση, τις προσωπικές τους σχέσεις, το επαγγελματικό και κοινωνικό τους περιβάλλον.
- αναφέρθηκαν στις δυσκολίες που αντιμετώπισαν σε διάφορους τομείς της ζωής τους και στις ατομικές στρατηγικές που ακολούθησαν, προκειμένου να προσπελάσουν τα εμπόδια που πολλές φορές συνάντησαν από την ίδια την κοινωνία
- ακολούθησαν ερωτήσεις από το ακροατήριο και πραγματοποιήθηκε συζήτηση σχετικά με την αναπηρία

Περιγραφή δράσης

ΣΤΟΧΟΙ

- ❖ Να ευαισθητοποιηθούν γονείς, εκπαιδευτικοί και ευρύτερη τοπική κοινωνία σε θέματα αναπηρίας.
- ❖ Να αρθούν οι προκαταλήψεις σε επίπεδο κοινωνίας.
- ❖ Να εξοικειωθούν οι γονείς, οι εκπαιδευτικοί και η ευρύτερη κοινωνία με την αναπηρία και τη διαφορετικότητα.
- ❖ Να καλλιεργηθεί η ενσυναίσθηση και να προταθούν λύσεις για τα εμπόδια που συναντούν τα άτομα με αναπηρία.
- ❖ Να αναδυθούν οι ομοιότητες και τα κοινά σημεία που ενώνουν τα άτομα με και χωρίς αναπηρία.
- ❖ Να γίνει αντιληπτό ότι η αναπηρία πολλές φορές δεν στέκεται ως εμπόδιο και δεν αποτελεί φραγμό για την εξέλιξη ενός ατόμου.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 3 ώρες

ΥΛΙΚΑ: Προσκλήσεις, αφίσα, αίθουσα εκδηλώσεων, projector, Η/Υ, μικροφωνική εγκατάσταση, μικρός μπουφές με καφέ για το διάλειμμα.

Πριν τη διεξαγωγή της δράσης

Συνεδρίαση συλλόγου διδασκόντων

- α) εάν ενδιαφέρεται να εμπλακεί στη διοργάνωση μιας τέτοιας δράσης στο χώρο του σχολείου
- β) εάν θεωρεί ότι μια τέτοια δράση θα συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση και στην εξοικείωση σε θέματα αναπηρίας, τόσο των ίδιων, όσο και των γονέων, καθώς και της ευρύτερης κοινότητας,
- γ) εάν οι γονείς και κατ' επέκταση η ευρύτερη κοινωνία θα κινητοποιηθούν και θα θελήσουν να συμμετάσχουν σε ένα τέτοιο εγχείρημα.

Πριν τη διεξαγωγή της δράσης

Ομάδες εργασιών και ανάληψη ρόλων

- ❖ το συντονισμό και τον προγραμματισμό της δράσης (δημιουργία προγράμματος, ορισμός του/της συντονιστή/τριας της δράσης, κ.ά.),
- ❖ επικοινωνία με τους ομιλητές και ενημέρωσή τους,
- ❖ επικοινωνία και ενημέρωση των γονέων, του ευρύτερου κοινωνικού πλαισίου (δημαρχείο-δημοτικό συμβούλιο, όμορα ή συστεγαζόμενα σχολεία, σύλλογοι, γειτονιά, Κ.Α.Π.Η., αθλητικοί σύλλογοι, κ.λ.π.),
- ❖ διαχείριση τεχνικών θεμάτων, όπως την προετοιμασία της αίθουσας ή του χώρου της εκδήλωσης, της μικροφωνικής εγκατάστασης και του projector,
- ❖ την υποδοχή των καλεσμένων, των συμμετεχόντων, του κοινού,
- ❖ την τροφοδοσία (προετοιμασία του μπουφέ και την επίβλεψή του, κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης),
- ❖ το οργανόγραμμα για το πώς θα καθίσουν οι καλεσμένοι,
- ❖ το μοίρασμα του προγράμματος στους καλεσμένους, κ.ά.

Πριν τη διεξαγωγή της δράσης

Οργανόγραμμα – Προγραμματισμός

- ❖ χρονοδιάγραμμα με τις παραπάνω εργασίες που πρέπει να υλοποιηθούν στο συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο,
- ❖ κάθε ομάδα δράσης συνεδριάζει και αναλαμβάνει να διεκπεραιώσει τις αντίστοιχες αρμοδιότητές της.

Επικοινωνία με τους καλεσμένους και τους συμμετέχοντες στη δράση

- ❖ η επικοινωνία με τους καλεσμένους-ομιλητές και τους συμμετέχοντες (γονείς και τοπική κοινότητα)
- ❖ την ενημέρωση των γονέων και της ευρύτερης κοινότητας την αναλάβει μια ομάδα εργασίας
- ❖ Προσωπική ενημέρωση των προσκεκλημένων, είτε διά ζώσης, είτε κατόπιν τηλεφωνικής επικοινωνίας.

Πριν τη διεξαγωγή της δράσης

Κοινοποίηση της δράσης στους γονείς και στην τοπική κοινωνία

- ❖ Δημιουργία προγράμματος της εκδήλωσης.
- ❖ Κοινοποίηση και δημοσιοποίηση της πρόσκλησης και του προγράμματος στους γονείς και στους ενδιαφερόμενους φορείς μέσω φαξ ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Κοινοποίηση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για την προώθηση της δράσης.
- ❖ Δημιουργία αφίσας της εκδήλωσης και τοιχοκόλλησή της σε κεντρικά σημεία στο σχολείο, στη γειτονιά, στο δημαρχείο, κ.ά.
- ❖ Συνεργασία με το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων για τη δημοσιοποίηση της αφίσας και της πρόσκλησης σε αντίστοιχα sites.
- ❖ Δημιουργία δελτίου τύπου και ραδιοφωνικού σποτ για την προώθηση στα τοπικά μέσα και δίκτυα.
- ❖ Δημιουργία άρθρου για ανάρτηση σε τοπική εφημερίδα.
- ❖ Δημιουργία ιστοσελίδας της εκδήλωσης ή κοινοποίηση σε blog του σχολείου

Δημιουργία πρόσκλησης-αφίσας

15ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ « ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ»

ΔΡΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΗΣ
ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

«Προσεγγίζοντας την αναπηρία στη σύγχρονη
κοινωνία»

Εμπειρίες ζωής με την αναπηρία
Εσπερίδα για Εκπαιδευτικούς, Γονείς και την ευρύτερη
κοινωνία

ΤΕΤΑΡΤΗ 20 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2019 ώρα: 17.30-20.30
15ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ,
Σπάρτης 19 και Σωκράτους

Καλεσμένοι/ες, Ομιλητές/τριες :
Προσωπικότητες της τέχνης, της επιστήμης και της κοινωνίας
που βιώνουν την ζώσα κατάσταση της Αναπηρίας.

Συνδιοργανωτές: Σύλλογος Διδασκόντων, Σύλλογος Γονέων Και Κηδεμόνων
Με την υποστήριξη του ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΔΡΑΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΗΣ
ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

«Προσεγγίζοντας την αναπηρία
στη σύγχρονη κοινωνία»
Εμπειρίες ζωής με την αναπηρία

Εσπερίδα για Εκπαιδευτικούς, Γονείς και την ευρύτερη
κοινωνία

ΤΕΤΑΡΤΗ 20 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2019 ώρα: 17.30-20.30

15ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ,
Σπάρτης 19 και Σωκράτους

Καλεσμένοι/ες, Ομιλητές/τριες :
Προσωπικότητες της τέχνης, της επιστήμης και της κοινωνίας
που βιώνουν την ζώσα κατάσταση της Αναπηρίας.

Σε μια πλουραλιστική κοινωνία σαν την σημερινή,
καλούμαστε να συνεντάρξουμε ως δημοκρατικοί πολίτες,
καλλιεργώντας και υιοθετώντας μια φιλοσοφία που αφορά
στην αποδοχή της διαφορετικότητας. Το σχολικό πλαίσιο
αποτελεί τον πρώτο χώρο όπου οι αυριανοί πολίτες της
κοινωνίας έρχονται σε επαφή με ανομοιογενή πληθυσμό,
κυρίως μέσω της Ένταξης μαθητών με Αναπηρία στα σχολεία
και έχει ευθύνη για τη δημιουργία δημοκρατικών στάσεων
απέναντι στο «διαφορετικό». Το σχολείο του σήμερα, θα
πρέπει να είναι ένα σχολείο ανοικτό στην κοινωνία, να
ευαισθητοποιεί και να ενεργοποιεί τα μέλη της προς την
κατεύθυνση του σεβασμού της διαφορετικότητας και της
καλλιέργειας της αποδοχής όλων των ατόμων καθώς και να
λειτουργεί ως αρωγός για την άρση προκαταλήψεων και
στερεοτύπων.

Ακολουθώντας την συγκεκριμένη κατεύθυνση σας καλούμε
στη δράση που οργανώνει το σχολείο μας, με καλεσμένους/ες
ομιλητές/τριες που βιώνουν τη ζώσα κατάσταση της
Αναπηρίας.

Συνδιοργανωτές:
Σύλλογος Διδασκόντων, Σύλλογος Γονέων Και Κηδεμόνων

Με την υποστήριξη
του ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Κατά τη διεξαγωγή της δράσης

Έχουν συζητηθεί από πριν όλες οι λεπτομέρειες και τα διαδικαστικά σχετικά με:

- ❖ ποιος/α θα είναι ο/η συντονιστής/τριας
- ❖ ποιοι/ες θα υποβάλλουν χαιρετισμό,
- ❖ πού θα καθίσουν οι καλεσμένοι/ες,
- ❖ ποιος/α θα συντονίζει τη συζήτηση,
- ❖ ποιος/α θα μοιράσει το πρόγραμμα,
- ❖ πόσο θα διαρκέσει η κάθε ομιλία,
- ❖ ποιος/α θα αναλάβει την τεχνική υποστήριξη της μικροφωνικής εγκατάστασης, τη χρήση και την προβολή των διαφανειών ή video κ.ά.

Μετά τη διεξαγωγή της δράσης

Αξιολόγηση της δράσης

- ως προς τους αρχικούς στόχους, την ευαισθητοποίηση, δηλαδή, του κοινού
- τη διοργάνωση, τις ομάδες εργασίας, τα χρονοδιαγράμματα, την επικοινωνία με τους /τις συμμετέχοντες/ουσες, τις εντυπώσεις και τα σχόλια των ομιλητών/τριών και του κοινού
- τη διάρκεια διεξαγωγής της εκδήλωσης
- αν υπήρξε υπερκάλυψη του αναμενόμενου χρόνου
- τις επιπλέον υλικές και τεχνικές ανάγκες που μπορεί να προέκυψαν
- Τυχόν δυσκολίες και απροσδόκητα προβλήματα που προέκυψαν
- Δημιουργία και αποστολή ευχαριστιών στους ομιλητές/τριες με τη μορφή κάρτας ή ηλεκτρονικού μηνύματος.

Οδηγός εκπαιδευτικού για την ευαισθητοποίηση σε θέματα αποδοχής της αναπηρίας και της διαφορετικότητας και την ανάπτυξη ενταξιακής κουλτούρας στο σχολείο

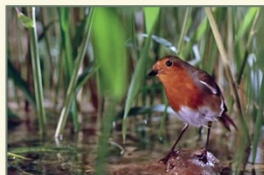
Μαρία Γελαστοπούλου

Σύμβουλος Β' Ειδικής
και Ενταξιακής Εκπαίδευσης, ΙΕΠ

Βάλια Καλογριδου

Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής, Εμφυλωτήρια
Θεατρικού παιχνιδιού, Ψυχοδραματίστρια

Έρη Παπαμιχαλοπούλου

Ειδική Παιδαγωγός,
Συγγραφέας παιδικών παραμυθιών

Στέλιος Βγαγκές

Δάσκαλος, Εμφυλωτής
Θεατρικού παιχνιδιού

Νικόλας Τσαφταρίδης

Ε.Ε.Π. Μουσικής Αγωγής,
ΤΕΑΠΗ - ΕΚΠΑ

ΙΕΠ

Ευχαριστούμε πολύ!